

БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ
“ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ”
КАТЕДРА "ДЕТСКИ БОЛЕСТИ, ФАРМАКОЛОГИЯ,
ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ, ЕПИДЕМИОЛОГИЯ И ТРОПИЧЕСКИ
БОЛЕСТИ"

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН:

/проф. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	ФАРМАКОЛОГИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. МЕДИЦИНА
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2025 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		240		Кредити:	
8					
Аудиторна заетост		Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	
Извънаудиторна заетост					
150		90		5	
3					
Вид на дисциплината:		Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	
Семестър:					
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА		2+3 и 3+2		III	
V и VI					
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:		Часове		Кредити	
Извънаудиторна заетост:		Часове		Кредити	
Лекции		75		2.5	
Консултации (работа с преподавател)		30		0.5	
Упражнения		75		2.5	
Самостоятелна работа		30		0.5	
- Курсови работи		60		2	
- Подготовка за изпит					
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.2	
- Активно участие в занятия				0.2	
- Тестова проверка				0.6	

АНОТАЦИЯ **на дисциплината “ФАРМАКОЛОГИЯ”**

Предназначение на учебната дисциплина

Анотация: Учебната дисциплина „Фармакология” е предназначена за студенти от специалност „Медицина” на ОКС „Магистър” от професионално направление „Здравни грижи”, редовна форма на обучение. Изучава се във V -ти и VI – ти семестър на III-ти курс

Цели: Дисциплината „Фармакология” е задължителна в обучението на студенти по медицина. В лекционния курс на обучение студентите се запознават с основните въпроси на общата фармакология - фармакокинетика и фармакодинамика на лекарствените средства, явления при многократното и комбинираното им прилагане, специалната фармакология - характеристика на лекарствените групи, повлияващи различни заболявания и процеси в човешкото тяло; фармакология на химиотерапевтиците, антисептиците и дезинфектантите, на витаминните лекарствени средства и на лекарствените средства за лечение на злокачествените заболявания, което е важна предпоставка за успешното изучаване на клиничните дисциплини в по-горните курсове. Целта на обучението по фармакология е студентите да получат съвременни теоретични и практически познания за лекарствените средства, необходими за пълноценната им професионална подготовка и клинична дейност. По време на практическите упражнения се изучават лекарствените форми, овладяват се рецептурните принципи за тяхното предписване, основните въпроси на общата фармакология и фармакологията на всички групи лекарства.

Методи на преподаване

Форми на обучение: лекции, упражнения

Методи на обучение:

- лекционно изложение
- практически упражнения
- дискусии
- самостоятелни и групови практически задачи
- анализ на готова статистическа информация
- проучване на научна литература
- самоподготовка

Методи на контрол и оценка на резултатите: изпит

- Текущо оценяване с тестове и колоквиуми. Оценка на самостоятелно разработени анкетна карта и проект за здравно възпитание
- Крайно оценяване чрез тест и писмен изпит

Задачи: Овладяване на фармакокинетичните и фармакодинамичните особености на препарати от различни лекарствени групи. Практически умения - изписване на различни лекарствени форми, овладяване на различни експериментални методики за изследване на остра и хронична токсичност, болкоуспокояващо, сънотворно, кардиотонично, анксиолитично действие и др.

Очаквани резултати: Задълбочени познания върху номенклатурата на лекарствените средства, показанията за прилагането им, дозата, лечебните, страничните ефекти и лекарствените взаимодействия. Познание върху минималните и максималните лечебни дози, потенциално леталните лекарствени комбинации, начините за изписване на лекарства. Владене на рецептурата.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	Часове
ПЕТИ СЕМЕСТЪР	
Лекция №1. Предмет и клонове на фармакологията. Връзка с други науки. Исторически преглед. Лекарствени средства. Етапи при създаване на нови лекарства. Трансмембранен транспорт на лекарствата. Обща фармакокинетика.	2ч.
Лекция №2. Обща фармакокинетика. Фази на проникване и движение на лекарството в организма: <i>фармацевтична, фармакокинетична и фармакодинамична</i> . Трансмембранен транспорт на лекарствата. <i>Пасивен транспорт. Активен транспорт. Ендоцитоза и екзоцитоза</i> . Резорбция на лекарствата. Механизми на екскреция на лекарствата и техните метаболити. Фармакотерапевтично и токсикологично значение.	2ч.
Лекция №3. Обща фармакодинамика. Лекарствено действие и лекарствен ефект. Основни видове действия на лекарствата според техния характер, насоченост и терапевтична целесъобразност - обратимо, необратимо, местно, общо, симптоматично, етиотропно, патогенетично, субституиращо, пряко, непряко, тонизиращо, възбуждащо, успокояващо (седативно), потискащо и др..	2ч.
Лекция №4. Фактори, модифициращи действието на лекарствата. Фактори от страна на лекарствата. Физични свойства (агрегатно състояние, кристален строеж, оситненост) и физикохимични свойства (липидоразтворимост, рК-стойност, константа на Михаелис, полярност). Видове дози (минимална, настищаща D, поддържаща, максимална, токсична, курсова; ED; LD) и интервал на дозиране. Постоянство на съотношението при увредена и НБФ за лекарства, екскретиращи се с урината. Терапевтичен индекс. Фактор на сигурна безопасност. Хронофармакология.	2ч.
Лекция №5. Холинергична медиация. Холиномиметици. Холинергична медиация Биосинтеза, складиране, освобождаване и разграждане на ацетилхолина. Холинергични рецептори (холиноцептори) видове и локализация. Клетъчни и молекулни механизми на холинергичната медиация и принципи на фармакологичното ѝ повлияване. Холиномиметици (парасимпатомиметици). Холиномиметици с пряко действие: М- и N-холиномиметици (Carbachol, Betanecol, Cevimeline) и М-холиномиметици (Pilocarpine). Антиглаукомни колири (Carbachol, Pilocarpine) Холиномиметици с непряко действие (антихолинестеразни средства): а.) препарати с обратимо действие, непроникващи в ЦНС - Demecarium (Tosmilen®), Distigmine, Neostigmine, Pyridostigmine; б.) препарати с обратимо действие, проникващи в ЦНС.	2ч.
Лекция №6. М-холинолитици. нервномускулни блокери. М-холинолитици (атропиноподобни средства). Растителни дроги от сем. Solanaceae (Radix Belladonnae и др.). Остро отравяне с Atropa Belladonna и Datura Stramonium. Препарати, съдържащи алкалоиди (Atropine, Scopolamine, Extractum Belladonnae, Tinctura Belladonnae) и техни полусинтетични производни (Homatropine, Hyoscine butylbromide Buscolysin). Синтетични М-холинолитици: спазмолитици (Oxiphenonium, Spasmalgon), селективни М-холинолитици (Pirenzepine антиулкусно средство), антиастматични средства (Ipratropium), мидриатици (Cyclodrine, Tropicamide) и средства, повлияващи дисфункцията на пикочния мехур (Flavoxate, Propiverine, Solifenacin,	2ч.

Trospium). Нервно-мускулни блокери. Недеполяризиращи нервно-мускулни блокери (Alcuronium, Pancuronium, Tubocurarine) и техни конкурентни антагонисти (Galantamine, Neostigmine, Pymadin). Деполяризиращи нервно-мускулни блокери: Suxamethonium (генетични особености в метаболизма му).

Лекция №7. Адренергична медиация. адреномиметици. Адренергична медиация Биосинтеза, складиране, освобождаване, невронално захващане и разграждане на норадреналин. Пре- и постсинаптични адренергични рецептори (адреноцептори) видове и локализация. Клетъчни и молекулни механизми на адренергичната медиация и принципи на фармакологичното ѝ повлияване. Адреномиметици с пряко действие. Алфа-адреномиметици: антихипотензивни средства (Etilefrine Effortil, Midodrine Norepinephrine Noradrenaline), локални назални деконгестанти (Naphazoline, Tetryzoline, Xylometazoline), антиглаукомни колири (Phenylephrine). Кардиоселективни адреномиметици: Dobutamine. Бронхо- и утероселективни Оа-адреномиметици: Fenoterol, Formoterol, Salbutamol, Salmeterol, Terbutaline. Неселективни адреномиметици: Isoprenaline, Orciprenaline а- и бета-адреномиметици: Epinephrine. Адреномиметици предимно с непряко действие: Ephedrine, Mephentermine.

2ч.

Лекция №8. Адренолитици. Алфа-адренолитици (блокери): антихипертензивни селективни блокери (Prazosin, Doxazosin), утероселективни а-блокери (Tamsulosin). Кардиоселективни блокери: Acebutolol, Atenolol, Metoprolol, Sotalol. Кардиоселективни блокери, освобождаващи NO: Nebivolol (Nebilet). Неселективни блокери: сърдечно-съдови средства (Oxprenolol, Pindolol, Propranolol) и антиглаукомни колири (Levobunolol, Timolol). Бета- и алфа-блокери: Carvedilol, Labetalol. АроНucTu на адренергичните рецептори: антихипертензивни средства (Clonidine, Methyldopa) и антиглаукомни колири (Apraclonidine). Агонисти на адренергичните рецептори и блокери (антихипертензивни средства): Urapidil. Блокери предимно на периферните адренергични неврони (антихипертензивни средства): Reserpine, Guanethidine.

2ч.

Лекция №9. Автакоиди (тъквни хормони и медиатори) и фармакологичното им повлияване. Хистамин и антихистаминни средства. Хистамин биосинтеза, тъканно разпределение и метаболизъм. Хистаминергични рецептори видове, органна локализация и ефекти, свързани с активирането им. Н1-блокери от I поколение: Chlorpyramine (Allergosan), Cyproheptadine, Clemastine, Dimetindene, Embramine, Promethazine. H2-блокери от II поколение без седативна и атропиноподобна активност. Мастоцитни протектори (антиастматични средства): Cromoglycate, Ketotifen. Агонисти и антагонисти на серотонинергичните рецептори Сетрони (5-HT) биосинтеза, тъканно разпределение и метаболизъм. Серотонинергични рецептори видове, органна локализация и ефекти, свързани с активирането им. Триптани Naratriptan, Sumatriptan. 5-HT-блокери (средства за профилактика на мигрена): Ipirazochrome, Pizotifen. Сетрони: Ondansetron, Tropisetron. Инхибитори на невроналното усвояване (uptake I) на 5-HT (антидепресанти): Fluoxetine, Fluvoxamine, Sertraline. Ейкозаноиди. Простагландини, тромбоксани, левкотриени. Изоформи на циклооксигеназата: Cox-1, Cox-2 и Cox-3. Участие на ейкозаноидите във фармакодинамиката и токсикодинамиката на НПВС, ГКС, тромбоцитни антиагреганти и др. Утерокинетични и абортивни средства: Dinoprost (PGF), Dinoprostone (PGE). Вазодилатори: Alprostadil (предлекарство PGE). Гастроудоденални мукозопротектори. Левкотриенергични блокери (антиастматични средства): Montelukast. Блокери на циклооксигеназата и липоксигеназата: Mesalazine. Агонисти на PGF-рецептори, понижаващи офталмотонуса. Пептиди и фармакологичното им повлияване Ендогенни опиоидни пептиди. Ендоте-

2

лини. Ангиотензин II, АСЕ инхибитори. Растежни фактори и цитокини (регулаторни пептиди на възпалителните и имунните реакции).

Лекция №10. Анестетици. Общи анестетици. Инхалационни анестетици: летливи течности (Aether anaestheticus, Isoflurane, Halothane) и газове (райски газ). Инжекционни анестетици-хипнотици с незначителен аналгетичен ефект: барбитурати (Methohexital), тиобарбитурати (Thiopental) и други (Etomidate, Propofol). Инжекционни анестетици-хипнотици с аналгетичен ефект: Ketamine, Propandide. Местни анестетици. Алкалоиди: Cocaine. Кокаинова зависимост. Естери на ПАБК: Benzocaine, Procaine, Proxymetacaine, Tetracaine. Препарати за проводна анестезия в стоматологичната практика: Alphacaine, Emala, Ubistesine, Xylodren.

Лекция №11. Медиация на нервните импулси в ЦНС. Сънотворни средства. Седативни средства. Медиация на нервните импулси в ЦНС. Аминокиселини с потискащо действие: GABA (ГАМК) и глицин. Бензодиазепинови и GABA-ергични рецептори. Аминокиселини с възбуждащо действие (аспартат и глутамат). Участие на глутамата в ексцитотоксичността и апоптозата (генетично програмираната смърт). Патобиохимия на нервно-дегенеративните заболявания (болест на Паркинсон, хорея на Huntington, болест на Alzheimer, амиотрофична латерална склероза) и съвременни терпевтични подходи. Опиоидергични рецептори. Холинергични рецептори в ЦНС. Моноаминоергични рецептори: допаминергични, норадренергични (в locus coeruleus), серотонинергични и хистаминергични. Патобиохимия на шизофренията. Сънотворни средства (хипнотици). Бензодиазепини (еухипнотици). Комбинирани хипнотици: Reladorm (Cyclobarbitol & Diazepam), Tardyl, Dormiplant, Re-Dormin. Седативни средства. Бромиди: Calcii bromidum, Natrii bromidum. Бромизъм. Фитопрепарати: Tinctura Valerianae (aetherea), Valerian®. Пастителни седативни дроги: Folia Melissa (листа от маточина), Herba Leonuri (стрък от дяволска уста), Radix et flores Paeoniae (корен и цветове от червен див божур), Radix Valerianae, Strobili Lupuli (шишарки от хмел). Комбинирани препарати: Bellergamin, Eunervina.

Лекция №12. Антиепилептични средства, антипаркинсонови средства. Антиепилептични средства. Патобиохимия на епилепсията. Фармакотерапевтични подходи. Антиепилептична терапия и бременност. Фармакотерапевтични подходи. Централни допаминергични средства: Amantadine (стимулатор на допаминавата екзоцитоза), Levodopa (on-off феномен), Madopar, Sinemet, агонисти на D-рецепторите, Selegiline (MAO-B инхибитор). Централни М-холинолитици: Biperiden, Trihexyphenidyl (Parkisan).

Лекция №13. Невролептици. Антиманийни средства. Анксиолитици. Психофармакологични средства класификация. Фенотиазини с алифатна, пиперидинова и пиперазинова странична верига при азота. Бутирофенони. Дифенилбутилпипериди. Тиоксантени. Други невролептици. Антиманийни средства. Антидепресанти. Психостимуланти. ноотропни средства, психозомиметици. Тетрациклични антидепресанти. Трициклични антидепресанти със седативна активност (третични амини). Трициклични антидепресанти с психомоторна активност (вторични амини). Инхибитори на невроналното усвояване (uptake I) на 5-HT. MAO-A инхибитори.

Лекция №14. Опиоидни аналгетици. Наркомании. Исторически преглед. Papaver somniferum и фенантренови алаклоиди на опия. Опиоидергични рецептори. Патобиохимия на болката и възможности за фармакологичното ѝ повлияване. Препарати от природен произход. Полусинтетични производни на морфина и кодеина. Синтетични морфиномиметици. Невролептична

аналгезия. Остро отравяне с морфин. Конкурентни антагонисти на морфина. Морфино- и хероиномания. Фетален абстинентен синдром. Неопиоидни (антипиретични) аналгетици. нестероидни противовъзпалителни средства. Циклооксигеназно инхибиране и други механизми на действие. Производни на киселини: салицилова, фенилоцетна (Diclofenac), индолоцетна (Indometacin), пропионова (Ibuprofen, Ketoprofen) и енолова (Meloxicam, Piroxicam, Tenoxicam). Остра салицилова интоксикация. Бутилпиразолидидиони. Пиразолони. Анилини. Комбинирани препарати с: предимно аналгетичен ефект, аналгетичен и антипиретичен ефект, аналгетичен и спазмолитичен ефект. Антиревматоидни средства. Локални противовъзпалителни и ревулзивни средства.

Лекция №15. Лекарствени средства за лечение на сърдечна недостатъчност. Сърдечни гликозиди. Растителни източници: Folia Digitalis, Herba Convallariae majalis, Herba Adonidis vernalis (стрък от пролетен горицвет). Исторически преглед. Първични карденолиди: Purpurea glucoside A и B, Lanatoside A, B и C. Вторични карденолиди: Digitoxin, Digoxin. Дигиталисови препарати: Digitoxin, Digoxin, Lanatoside C. Полусинтетични производни: Acetyldigoxin и Methyldigoxin. Остро и хронично отравяне с дигиталисови препарати. Кардиотонични адреномиметици, прилагани при остра сърдечно-съдова недостатъчност и кардиогенен шок: Dobutamine, Dopamine. Фосфодиестеразни инодилатори, прилагани при остра застойна сърдечна недостатъчност: Inamrinone, Milrinone. Вазодилатори, ефективни при хронична застойна сърдечна недостатъчност: Carvedilol. Препарати, намаляващи пред- и следнатоварването на сърцето: ACE инхибитори, неорганични нитрати и блокери. Препарати, намаляващи преднатоварването на сърцето: органични нитрати, тиазидни диуретици и бримкови диуретици. Аналози на BNP. Ендотелинови антагонисти. Метаболотропни кардиопротектори.

2

Общо: 30ч.

ШЕСТИ СЕМЕСТЪР

Лекция №1. Диуретици. калциеви антагонисти. Диуретици. Растителни дроги: с предимно диуретичен ефект (Fructus Apii, Fructus Petroselinii, Radix Levistici, Stigmata Maydis, Stipites Cerasorum); с диуретичен и уроантисептичен ефект (Folia Uvae ursi, Folia Vitis); с диуретичен и уролитолитичен ефект (Radix Rubiae, Herba Equiseti, Herba Polygoni).

3ч.

Лекция №2. Антиаритмични средства. Антиангинозни средства. Антиаритмични (антидисритмични) средства. Клас I (мембраностабилизиращи средства): клас 1A (Ajmaline, Chinidine, Disopyramide), клас 1B (Lidocaine, Mexiletine, Phenytoin) и клас 1C (Propafenone). Клас IP. Acebutalol, Atenolol, Esmolol, Metoprolol, Propranolol. Клас III (амиодароподобни средства): Amiodarone, Dronedarone, Sotalol, Dofetilide, Ibutilide. Клас IV (калциеви антагонисти): Diltiazem, Verapamil. Средства, ускоряващи проводимостта: М-холинолитици (Atropine) и неселективни адреномиметици (Isoprenaline, Orciprenaline), непреки адреномиметици (Ephedrine). Дигиталисови гликозиди: Digitoxin, Digoxin. Калиеви соли: Kalii chloridum. Магнезиеви соли: Magnesii aspartas. Калиеви и магнезиеви соли: Magnerot, Pamaton, Panangin. Антиангинозни (антистенокардни) средства. Органични нитрати (донори на азотен оксид, предизвикващи толеранс): Glyceryl trinitrate, Isosorbide dinitrate, Isosorbide mononitrate. Лекарствени форми с бърз, интермедиерен и пролонгиран ефект. Бета-блокери: Acebutalol, Atenolol, Bisoprolol, Metoprolol, Pindolol, Proparnolol. Метаболотропни антистенокардни средства: Trimetazidine (Preductal), Ranolazine. Калци-

3ч.

еви антагонисти (блокери): Amlodipine, Diltiazem, Verapamil. Тромбоцитни антиагреганти: Aspirin, Dipyridamol и др. Принципи на комбиниране на антиангинозните средства. Феномен на отнемане.

Лекция №3. Периферни вазодилататори. вазопротектори. антимигренозни средства, антидислипидемични средства. Периферни вазодилататори. Алфа-блокери: Dihydroergocristine, Dihydroergotamine, Dihydroergotoxine. Миотропни вазодилататори: фосфодиестеразни инхибитори (Pentoxifylline, Xantinol Nicotinate), Acidum nicotinicum, Alprostadil, Dibazol, Extractum Ginkgo bilobae (Tanacan), Naftidrofuryl (Dusopharm), Papaverine. Церебрални вазодилататори: калциеви антагонисти (Cinnarizine, Flunarizine, Nimodipine), Extractum Ginkgo bilobae (Tanacan), Naftidrofuryl (Dusopharm), Phezam (Cinarizine & Piracetam), Vinpocetine. Вазопротектори. Капиляротонични средства. Венотонични средства: Detralex®, Endotelon®, Troxevasin® Хепаринови мази: Heparoid®, Lioton®. Антихемороидални средства: Detralex®, Ultraproct®. Антимигренозни средства. Средства за лечение на остри пристъпи. Средства за профилактика на мигрена. Антидислипидемични средства. Средства, потискащи биосинтезата на холестерол и атерогенни липопротеини: инхибитори на хидроксиметилглутарил-CoA редуктазата (статици Atorvastatin, Fluvastatin, Pravastatin), фибрати (Bezafibrate, Fenofibrate, Gemfibrozil). Средства, ускоряващи метаболизирането на холестерол и липиди (йоннообменни смоли): Colestipol, Colestyramine.

3ч.

Лекция №4. Антихипертензивни средства. Нефармакологични методи за лечение на артериалната хипертония ACE инхибитори. Сартани. Агонисти на предимно на централните адренергични рецептори. Селективни агонисти на имидазолиновите рецептори: Moxonidine. Кардиоселективни блокери: Acebutolol, Atenolol, Bisoprolol, Metoprolol. Кардиоселективни -блокери. Неселективни- блокери: Oxprenolol, Pindolol, Propranolol. блокери: Doxazosin, Prazosin. Блокери предимно на периферните адренергични неврони: Reserpine, Guanethidine. Калциеви антагонисти (блокери на калциевите канали): Amlodipine, Diltiazem, Felodipine, Nifedipine (при отсъствие на ИБС), Nisoldipine (при отсъствие на ИБС), Nitrendipine, Verapamil. Миотропни вазодилататори: Diazoxide, Dihydralazine, Nitroprusside. Диуретици: салидиуретици Chlorthalidone, Hydrochlorothiazide, Indapamide, бримкови диуретици (Furosemide), калий-запазващи диуретици. Комбинирани антихипертензивни препарати: Brinerdin®, Chlophadon®, Co-Renitec®, Rethizid®, Viskaldix®. Средства, ефективни при хипертонични кризи.

3ч.

Лекция №5. Лекарства, повлияващи кръвосъсирването и фибринолизата. Антихеморагични средства. Коагуланти с локално действие. Коагуланти със системно действие. Антифибринолитици. Кръвосъсирващи фактори. Адреномиметици. Вазопресинови аналози. Капиляротонични средства. Венотонични средства. Тромбоцитни антиагреганти. Антикоагуланти с пряко действие, съдържащи нискомолекулни фракции на хепарина - Антидот Protamini sulfas. Антикоагуланти с пряко действие, съдържащи хепарин под форма на натриеви соли и калциеви соли - Антидот: Protamini sulfas. Хепаринови мази. Непреки антикоагуланти (кумаринови производни)¹. Acenocoumarol, Warfarin. Антидот: Phytomenadione. Директни тромбинови инхибитори. Фибринолитици. Лекарства, повлияващи хемопоезата, инфузионни разтвори, средства за парентерално хранене. Лекарства, стимулиращи еритропоезата (антианемични средства). Препарати на желязото за орално приложение: Ferrosi aspartas, Ferrosi chloridum, Ferrosi glutamas (Glubifer®), Ferrosi sulfas (Ferro-gradumet®).

3ч.

Hemofer prolongarum®), Maltofer®. Препарати на желязото за парентерално приложение : Venofer®. Витаминни препарати: Acidum folicum, Cyanocobalmain (Vitamin B). Еритропоетинови препарати: Epoetin alfa, Epoetin beta (Recormon®), Darbepoetin alfa. Миелоидни растежни фактори: Filgrastim, Pegfilgrastim, Sargramostim. Мегакариоцитни растежни фактори: Oprelvekin, Thrombopoietin. Инфузионни разтвори.

Лекция №6. Антибиотици. Бета-лактамни антибиотици. Класификация по механизъм, тип и спектър на действие. Пеницилини. Исторически преглед. Бисинтетични пеницилини. Бета-лактамазоустойчиви пеницилини. Широко-спектрни пеницилини. Протектирани с бета-лактамазен инхибитор широко-спектрни пеницилини. Комбинирани пеницилини. Цефалоспорици. Цефалоспорици от I поколение. Цефалоспорици от II поколение. Цефалоспорици от III поколение. Цефалоспорици от IV поколение. Цефалоспорици със значителна жлъчна екскреция. Протектирани с бета-лактамазен инхибитор цефалоспорици. Карбапенеми. Небета-лактамни антибиотици. Аминогликозиди. Макролиди. Линкозамиди (лимкозамини): Clindamycin, Lincomycin. Полимиксини: Colistin. Гликопептиди. Сулфонамиди. Антимикобактериални средства, принципи на рационалната противомикробна терапия и профилактика. Сулфонамиди (конкурентни антагонисти на ПАБК). Исторически преглед. Сулфонамиди с краткотрайно действие. Сулфонамиди с незначителна чревна резорбция (ентероантисептици). Сулфонамиди и триметоприм. Сулфонамиди с антиулцерозна активност. Антимикобактериални средства. Противотуберкулозни средства. Съвременни противотуберкулозни комбинации. Антилепрозни средства. Принципи на рационалната противомикробна терапия и профилактика.

3ч.

Лекция №7. Хинолони, оксихинолици и нитрофурани. противовирусни средства. Хинолони (квинолони, гиразни инхибитори). Производни на налидиксовата киселина. Флуорохинолони: Ciprofloxacin, Enoxacin, Grepofloxacin, Ofloxacin, Refloxacin. Оксихинолици: ентеноантисептици и уроантисептици. Нитрофурани: ентеноантисептици и уроантисептици. Противовирусни средства. Противогрипни средства: Amantadine, Rimantadine, Oseltamivir, Zanamivir. Интерферони. Нулеозидни аналози (инхибитори на вирусната ДНК- полимера): антихерпесни средства (Aciclovir, Brivudine, Famciclovir, Valaciclovir) и антиретровирусни средства (Amprenavir, Lamivudine, Zalcitabine, Zidovudine). Протеиназни инхибитори (антиретровирусни средства): Indinavir, Ritonavir. Противовирусни средства за локално приложение: Aciclovir, Idoxuridine, Interferon alfa, Interpheron gamma.

3ч.

Лекция №8. Антипротозойни, антимикотични и антихелминтни средства. Антипротозойни средства. Антималарийни средства: Chinine, Chloroquine, Pyrimethamine. Антиламблиазни средства: Chloroquine, Metronidazole, Nifuratel, Paromomycin. Антимикотични средства. Имидазоли: Bifunazole, Butaconazole, Clotrimazole, Econazole, Ketoconazole. Триазоли: Fluconazole, Itraconazole. Други синтетични антимикотици: Ciclopirox, Flucytosine, Mycodermine®, Griseofulvin. Антихелминтни средства.

Лекция №9. Антисептици и дезинфектанти. Окислителци: Solutio Hydrogenii peroxidi diluta 3%®, Kalii permanganas, Perform®. Халогенни препарати. Хлорни препарати. Йодни препарати. Детергенти (ПАВ). Фитопрепарати: Furin M®, Gingivital®, Maraslavin®, Revulsan®, Rhinolex®. Фарингеални и стоматоантисептици: Chlorhexidine (Septadine®), Collustan®, Efisol®,

3ч.

Hexetidine (Hexoral®), Strepsils®, антибиотици (Fusafungine®), антибиотици и локални анестетици (Tyrcine®), антисептици и локални анестетици (Orofar®, Trachisan®), ензимни препарати (Galepain®, Lyso-6®). Препарати за хирургично обеззаразяване на ръцете: C-10, Flandscrub, Hibiscrub, Manuscrub, Manusterol B, Plivasept blue, Sargosept, Ventrosteril. Препарати за обеззаразяване на оперативното поле: Betadine, Braunol, Handscrub, Povidone Jodine, Solutio lodi spirituosae 5%, Spiritus Vini 70%.

3ч.

Лекция №10. Лекарства, повлияващи дихателната система, утероактивни средства. Антиастматични средства. Селективни адреномиметици: Fenoterol, Formoterol, Salbutamol, Salmeterol. Неселективни адреномиметици: Ephedrine, Epinephrine, Orciprenaline. Инхалаторни преднизолони: Beclometasone, Budesonide, Fluticasone. Фосфодиестеразни инхибитори: Aminophylline, Theophylline. М-холинолитици: Ipratropium. Левкотриенергични блокери: Montelukast, Zafirlucast. Мастоцитни протектори: Ketotifene, Natrii cromoglycas. Ауму-IgE моноклонални антитела: Omalizumab. Муколитици: Acetylcysteine, Ambroxol, Bromhexine, Erdosteine. Expectorantia (отхрачващи средства). Expectorantia purgantia (изгонващи средства): дроги, съдържащи сапонини. Expectorantia liquefacientia (втечняващи средства): Ammonii chloridum, Kalii iodidum, Liquor Ammonii anisatus® (амонячноанасонова течност)^ Natrii iodidum, Tacholiquin®. Expectorantia emollientia (омекчаващи средства): фитопрепарати и дроги, богати на слузни вещества. Expectorantia antiseptica (бронхоантисептици): фитопрепарати и дроги, богати на етерични масла; Natrii benzoas, Terpinum hydratum. Antitussiva (средства против суха кашлица). Средства, потискащи центъра на кашлицата: а) непредизвикващи зависимост (Dextromethorphan, Glaucine); б) предизвикващи зависимост (Aethylmorphine, Codeine tab. 10 mg, Dihydrocodeine). Средства с периферно действие: Benzonatate, Prenoxidiazine (Libexin®). Комбинирани противокашлични средства. Белодробни сърфактанти. Утеротонични средства. Селективни адреномиметици: Fenoterol (Partusisten®), Hexoprenaline, Salbutamol (Salbupart®). Конкурентни антагонисти на окситоцина: Atosiban (Tractocile®).

3ч.

Лекция №11. Лекарства, повлияващи храносмилателната система. Антиулкусни средства. Антиацидни средства (алкални соли). Комбинирани препарати с антиациден и мукозопротективен ефект, съдържащи алуминиев и магнезиев хидроксид. Антисекреторни средства. Гастро-дуоденални мукозопротектори. Антихеликобактерни средства. Спазмолитици. М-холинолитици. Миотропни спазмолитици. Комбинирани спазмолитици. Антиеметични средства. М-холинолитици. Антагонисти на NK1 -рецепторите. Други антиеметичи. Апетитовъзбуждащи средства. Средства с рефлекторно действие. Лекарства, повлияващи жлъчната секреция. Интерферони. Хепатопротектори с дезинтоксикираща активност. Чревни противовъзпалителни средства. Очистителни (лаксативни) средства. Средства, потискащи чревната перисталтика: Loperamide.

3ч.

Лекция №12. Хипоталамични и хипофизни хормони и техни аналози, глюкокортикоиди. Минералкортикоиди. Хипоталамични и аденохипофизни хормони и техни аналози. Неврохипофизни хормони и аналози. Глюкокортикоиди. Минералкортикоиди. Тиреоактивни средства. Антидиабетични средства. Антиобезни средства. Тиреомиметици. Тиреостатици. Антидиабетични средства. Инсулини. Орални антидиабетични средства. Антихипогликемични средства. Антиобезни средства. Хипоталамични рептейкови инхибитори на 5-HT и NA: Sibutramine. Инхибитори на стомашната и чревната липаза. Полови хор-

мони и антихормони. Средства за лечение на еректилна дисфункция. Антиафродизиази. Стероидни анаболни средства.

Лекция №13. Витамини, хондропротектори, средства, повлияващи минералната обмяна, антиподагрозни средства. Водноразтворими витамини. Масно-разтворими витамини. Поливитамини. Поливитамини и минерали. Поливитамини, минерали и/или а/шгоеле.мегдаи.Хондропротектори. Средства, повлияващи калциевата обмяна. Бисфосфонати. Средства, повлияващи флуорната обмяна. Средства, повлияващи магнезиевата обмяна.Средства, повлияващи цинковата обмяна.Антиподагрозни средства. Средства за лечение на остри пристъпи. Урикостатични средства. Урикозурични средства. Уриколитични средства.

3ч.

Лекция №14. Противотуморни средства, имуномодулатори. Алкшатори. Антиметаболити на: пиримидина (5-Fluorouracil), пурина (Mercaptopurine), фолиевата киселина (Methotrexate), ДНК- полимеразни инхибитори (Fludarabine). Цитостатици от растителен произход: Vinca-алкалоиди (Vinblastine, Vincristine), производни на епиподофилотоксина (Etoposide), таксани (Docetaxel), камптотецини (Irinotecan).Противотуморни антибиотици: антрациклини (Daunorubicin, Epirubicin) и други (Bleomycin, Mitomycin C). Хормони и антихормони: естрогени (Polyestradiol), прогестини (Medroxyprogesterone), андрогени (Testosteron), гонадотропин-рилизинг аналози (Goserelin), антиестрогени, антиандрогени (Cyproterone, Flutamide), инхибитори на ароматазата (Aminoglutethimide), ГКС (Dexamethasone, Prednisolone); инхибитори на 5-редуктазата (средства, потискащи превръщането на тестостерона в по-активен дихидротестостерон) - Finasteride. Ензими (инхибитори на протеиновата синтеза): L-Asparaginase. Локални мембраноактивни цитотоксични средства: Miltefosine. Имуностимуланти. Цитокини и растежни фактори: колонистимулиращи фактори, интерферони, интерлевкини, туморнекротизиращи фактори. Имуносупресори. Azathioprine (Imuran®), Chloroquine (Arthrochin®), Cyclophosphamide, Cyclosporine A, Mycophenolate, ГКС.

3ч.

Лекция №15. Лекарствени взаимодействия, нежелани лекарствени реакции. Взаимодействия на лекарствата на фармацевтично (in vitro) ниво. Взаимодействия на лекарствата на различни фармакокинетични нива: резорбция, разпределение, метаболизъм и екскреция. Фармакодинамични взаимодействия: антагонизъм, синергизъм, синергоантагонизъм. Взаимодействия на лекарствата с клинично-лабораторните тестове. Взаимодействия на лекарствата с електрофизиологични методи за диагностика: ЕЕГ, ЕКГ. Взаимодействия на лекарствата с наркоманогенни средства (алкохол, никотин, психозомиметици). Нежелани лекарствени реакции. Странични ефекти, свързани с особености във фармакодинамиката. Странични ефекти,свързани с особености във фармакокинетиката. Странични ефекти,свързани с променена реактивност на организма: алергия, генетични отклонения. Мутагенен и канцерогенен ефект на някои лекарства.

3ч.

Общо: 45ч.

УПРАЖНЕНИЯ

Тема	Часове
ПЕТИ СЕМЕСТЪР	
1. Предмет на фармакологията. Дроги. Лекарствено средство - определение и наименования. Препарати. Аптека. Фармакопей. Рецепта. Лекарствена информация.	3ч.
2. Твърди лекарствени форми.	3ч.
3. Течни лекарствени форми	3ч.
4. Меки и въздухообразни лекарствени форми.	3ч.
5. Семинар и тест по обща фармакокинетика и обща фармакодинамика.	3ч.
6. КОЛОКВИУМ върху рецептура на лекарствените форми и обща фармакология.	3ч.
7. Холинергична невротрансмисия. Холиномиметици. М-холинолитици. Нервно-мускулни блокери.	3ч.
8. Адренергична невротрансмисия. Адреномиметици. Адренолитици.	3ч.
9. Сънотворни средства. Седативни средства. Антиепилептични средства. Антипаркинсонови средства..	3ч.
10. Невролептици. Анксиолитици.	3ч.
11. Антиманийни средства. Антидепресанти. Психостимуланти. Ноотропни средства..	3ч.
12. КОЛОКВИУМ върху невротропни средства.	3ч.
13. Опиоидни аналгетици. Антихистаминови средства.	3ч.
14. Нестероидни противовъзпалители средства и неопиоидни аналгетици.	3ч.
15. Местни и общи анестетици.	3ч.
Общо:	45ч.
ШЕСТИ СЕМЕСТЪР	
1. Семинар, тест и рецептурни задачи върху анестетици и аналгетици.	2ч.
2. Лекарствени средства за лечение на сърдечна недостатъчност. Диуретици.	2ч.
3. Антиаритмични средства. Антиангинозни средства. Антимигренозни средства.	2ч.
4. Периферни вазодилататори. Антихипертензивни средства.	2ч.
5. Средства, повлияващи хемопоезата и кръвосъсирването.	2ч.

6. КОЛОКВИУМ върху сърдечно-съдови средства и средства повлияващи хемопоезата и кръвосъсирването.	2ч.
7. Бета-лактами..	2ч.
8. Аминогликозиди. Тетрациклини. Амфениколи. Макролиди. Линкозамиди. Полимиксини и др..	2ч.
9. Сулфонамиди. Противотуберкулозни средства. Противовирусни средства. Имуномодулатори.	2ч.
10. Хинолони. Оксихинолини. Нитрофурани. Антимикотични средства. Антипротозойни средства.	2ч.
11. КОЛОКВИУМ върху противомикробни средства.	2ч.
12. Утероактивни средства. Средства, повлияващи дихателната система.	2ч.
13. Средства, повлияващи храносмилателната система.	2ч.
14. Хормоноактивни средства.	2ч.
15. Лекарствени взаимодействия. Нежелани лекарствени реакции.	2ч.
Общо:	30ч.

КОНСПЕКТ ЗА ТЕОРЕТИЧЕН ИЗПИТ ПО ФАРМАКОЛОГИЯ

1. Обща фармакология
1. Предмет на фармакологията. Клонове. Връзка с други науки. Исторически преглед.
2. Лекарствени суровини (дрого), Видове лекарствени препарати.
3. Лекарствено средство - определение, произход, наименования. Лекарствен продукт.
4. Етапи в създаването на нови лекарства.
5. Трансмембранен транспорт на лекарствата.
6. Резорбция на лекарствата при различни пътища и начини на въвеждане.
7. Разпределение на лекарствата в организма.
8. Биотрансформация на лекарствата.
9. Екскреция на лекарствата.
10. Лекарствено действие и лекарствен ефект. Видове действия на лекарствата.
11. Рецепторно и нерепеторно действие на лекарствата. Афинитет и вътрешна активност.
12. Рецептор. Видове рецептори. Зависимости: доза - ефект и време - ефект.
13. Фактори от страна на лекарството, повлияващи неговата кинетика и действие. Биофармация.

14. Значение на възрастта, телесната маса и пола за действието и кинетиката на лекарствата.
15. Значение на околната среда, генетичните фактори и патологичните процеси за действието и кинетиката на лекарствата.
16. Особености при многократно прилагане на лекарствата.
17. Фармакокинетични лекарствени взаимодействия.
18. Фармакодинамични лекарствени взаимодействия.
19. Фармацевтични лекарствени взаимодействия. Взаимодействия на лекарствата с клинично- лабораторни тестове.
20. Странични ефекти на лекарствата.
21. Токсични ефекти на лекарствата.
22. Основни принципи на лечение на острият отравяния. Антидота.
- II. Специална фармакология
23. Фармакологично повлияване на холинергичната невротрансмисия - нива и механизми.
24. Холиномиметици.
25. М-холинолитици.
26. Нервно-мускулни блокери.
27. Фармакологично повлияване на адренергичната невротрансмисия - нива и механизми.
28. Адреномиметици.
29. Алфа-адренергични блокери.
30. Бета-адренергични блокери.
31. Антихистаминови средства.
32. Антисеротонинови средства. Средства, повлияващи системата ренин-ангиотензин- алдостерон.
33. Ейкозаноиди и фармакологичното им повлияване.
34. Местни анестетици.
35. Общи анестетици.
36. Сънотворни средства. Седативни средства.
37. Антиепилептични средства.
38. Антипаркинсонови средства.
39. Средства за лечение на болестта на Алцхаймер.
40. Психотропни средства - класификация, механизми на действия, основни показания.
41. Невролептици.
42. Анксиолитици.
43. Антидепресанти. Антиманийни средства.

44. Психостимуланти. Ноотропни средства.
45. Опиоидни (наркотични) аналгетици - класификация, фармакодинамика и токсодинамика. Конкурентни антагонисти на морфина.
46. Опиоидни (наркотични) аналгетици - препарати, фармакокинетични особености, клинично приложение, странични ефекти.
47. Неопиоидни аналгетици (нестероидни противовъзпалителни средства) - класификация, фармакодинамика, основни показания.
48. Неопиоидни аналгетици е предимно аналгетично и антипиретично действие.
49. Неопиоидни аналгетици е предимно противовъзпалително действие.
50. Средства за лечение на сърдечна недостатъчност.
51. Калциеви антагонисти.
52. Антиаритмични средства.
53. Антиангинозни (антистенокардни) средства.
54. Антихипертензивни средства.
55. Периферни съдоразширяващи средства. Средства, подобряващи мозъчното кръвообращаване.
56. Антимигренозни средства.
57. Капиларотонични, венотонични и антихемороидални средства.
58. Антидислипидемични средства.
59. Диуретици - класификация, фармакодинамика, клинично приложение.
60. Тиазидни диуретици и техни аналози. Бримкови диуретици.
61. Осмотични и калий-запазващи диуретици. Инхибитори на карбоанхидразата. Антидиуретични средства.
62. Средства, стимулиращи еритропоезата. Средства, стимулиращи левкопоезата.
63. Видове инфузионни разтвори.
64. Хемостатични (антихеморагични) средства.
65. Антикоагуланти.
66. Фибринолитични. Тромбоцитни антиагреганти.
67. Антиастматични средства.
68. Средства за лечение на суха кашлица.
69. Отхранващи средства.
70. Антиулкусни средства.
71. Антиеметични средства.
72. Средства, повлияващи апетита. Препарати, съдържащи панкреатични ензими.
73. Средства, повлияващи жлъчната секреция. Хепатопротектори.
74. Очистителни средства. Антидиарични средства.
75. Витамини.

76. Средства, повлияващи калциевата и фосфорната обмяна. Антиподагрозни средства.
77. Хипоталамични и хипофизни хормони - препарати, клинично приложение.
78. Тиреоактивни средства.
79. Инсулини.
80. Орални антидиабетни препарати.
81. Глюкокортикони и минералкортикони.
82. Женски полови хормони - препарати, клинично приложение.
83. Хормонални контрацептиви.
84. Мъжки полови хормони - препарати, клинично приложение. Анаболни средства.
85. Средства за лечение на еректилна дисфункция. Лекарства, прилагани при доброкачествена хиперплазия на простатната жлеза.
86. Утероактивни средства.
87. Антибиотици - класификация, механизми, тип и спектър на действие.
88. Принципи на рационалната антибиотична терапия и профилактика.
89. Пеницилини.
90. Цефалоспорици.
91. Протектирани широкоспектърни пеницилици и цефалоспорици. Карбапеници и монобактами.
92. Аминогликозици.
93. Тетрациклици.
94. Макролици. Линкозамиди (линкозамини). Амфениколи.
95. Сулфонамиди.
96. Хинолони. Нитрофурани. Оксихинолици.
97. Взаимодействия на противомикробните химиотерапевтици.
98. Противотуберкулозни средства.
99. Антимикотични средства.
100. Противовирусни средства.
101. Антималарийни средства.
102. Антиамебиазни, антитрихомонасни и антитоксоплазмозни средства.
103. Антихелминтни средства.
104. Антисептици и дезинфектанти.
105. Противотуморни средства.
106. Имуностимулиращи и имуносупресивни средства.

КОНСПЕКТ ЗА ПРАКТИЧЕСКИ ИЗПИТ ПО ФАРМАКОЛОГИЯ

1. Рецепта - части, видове прескрипции и рецептурни бланки.
2. Рецепта - съкращения и мерни единици.
3. Фармакопоя.
4. Таблетки. Изпишете: а) Nitroglycerin в лингвети по 0,5 mg; б) Metronidazole във вагинални таблетки по 500 mg.
5. Видове таблетки. Изпишете: а) Ofloxacin във филм-таблетки по 400 mg; б) ацетилсалицилова киселина (Acidum acetylsalicylicum) в ефервесцентни таблетки по 324 mg.
6. Таблетки със забавено и изменено освобождаване на веществата. Изпишете: а) Isoptin SR в таблетки по 240 mg; б) Preductal MR в таблетки по 35 mg.
7. Дражета и капсули. Изпишете: а) Allergosan в дражета по 25 mg; б) Amoxicillin в капсули по 500 mg.
8. Видове прахове. Изпишете под форма на прахчета за орално приложение: а) 50 g Natrii hydrocarbonas; б) Coffeinum Natrii benzoas 50 mg и Analgin 500 mg (20 бр.).
9. Видове прахове. Изпишете: а) 20 магистрални прахчетата за орално приложение, съдържащи по 10 mg Codeini phosphas; б) 5 g официнален прах Torosin за външно приложение.
10. Разтвори. Изпишете: а) 4% 150 ml Natrii citras под форма на разтвор за орално приложение (по 1 супена лъжица 3-4 пъти дневно) в съкратен и несъкратен вариант; б) 5% 100 g спиртен разтвор на йод (Solutio Iodi spirituosae) за обеззаразяване на оперативното поле.
11. Микстури. Изпишете един флакон (140 ml) Tussirol. Означете: По 1 супена лъжица на 8 часа.
12. Изпишете 225 g микстура, съдържаща инфуз от корените на иглика (Infusi rad. Primulae 6,0/180,0), Ephedrini hydrochloridum, амонячно-анасонова течност (Liquor Ammonii anisatus), Natrii benzoas и сироп от ружа (Sirupus Althaeae). Еднократните дози на ефедрина, амонячно-анасоновата течност и натриевия бензоат са съответно 20 mg, 200 mg и 200 mg. Означете: По 1 супена лъжица 3 пъти на ден.
13. Капки. Изпишете: а) 20 g Tinctura Valerianae; б) 0,1% разтвор на Xylometazoline във флакони по 10 ml.
14. Суспензии. Изпишете един флакон Cefuroxime под формата на гранули за приготвяне на перорална суспензия (25 mg/ml) на дете с т. м. 10 Kg (ДЦ на цефуросим за деца под 12 годишна възраст е 10 mg/kg, разпределена в два орални приема през 12 h).
15. Инфузи и декокти. Изпишете декокт от листа на мечо грозде.
16. Течни лекарствени форми за инжекционно приложение. Изпишете десет ампули Pethidine (5% 2 ml) на жълта рецептурна бланка.
17. Изпишете 20 сухи флакона Benzylpenicillin по 500 000 UI е разтворител физиологичен разтвор (Solutio Natrii chloridum 0,9% 10 ml; 100 000 UI/1 ml разтворител).
18. Изпишете по един флакон: а) Fentanyl (0,005% 10 ml); б) Droperidol (0,25% 10 ml). Изчислете в mg дозата на всяко лекарство, съдържащо се в 2 ml воден разтвор.

19. Унгвенти. Изпишете: а) 2,5 g Nemybasin под форма на официнален очен унгвент; б) 30 g магистрален кожен унгвент, съдържащ 2 g Acidum salicylicum и 4 g Acidum benzoicum, за лечение на епидермофития и трихофития.
20. Паста. Изпишете 100 g официнална цинкова паста.
21. Крем и гел. Изпишете: а) Lamisil 1% 15 g под форма на официнален крем; б) Troxevasin 2% 40 g под форма на гел.
22. Свещички. Изпишете по една кутия официнални свещички: а) Paracetamol по 150 mg; б) Ultraproct.
23. Трансдермални терапевтични системи (TTS). Изпишете 10 броя пластири, освобождаващи по 50 mcg/h Fentanyl.
24. Въздухообразни лекарствени форми. Изпишете: а) един флакон Fluticasone (Flixonase) 0,05% 100 g под форма на назален аерозол; б) един флакон Salbutamol (Ventolin 0,1 mg/доза) под форма на аерозол за инхалиране в устата.
25. Изчислете обема на разпределение на пропранолола като имате предвид, че след еднократно орално приложение в доза 30 mg, равновесната му плазмена концентрация е 100 ng/ml.
26. Изчислете натоварващата доза лидокаин, която трябва да се приложи струйно венозно в продължение на 2 мин., на болен с камерна тахикардия и телесна маса 70 kg, като имате предвид, че обемът на разпределение на препарата е 0,5 л/kg, а равновесната му плазмена концентрация е 2 mg/l.
27. При нормална бъбречна функция гентамицинът има плазмен полуживот 2 ч. и интервал на дозиране 8 ч. През колко часа трябва да се прилага този антибиотик при болен с уроинфекция и увредена бъбречна функция, довела до удължаване на плазменния полуживот на препарата на 15 ч.?
28. Изпишете под форма на кохир 2% 10 ml М-холиномиметик с пряко действие (атропин, тимолол, пилокарпин).
29. Изпишете в ампули за подкожно инжектиране български препарат, представляващ обратим блокер на холинестеразата (карбахол, галантамин, атропин).
30. Изпишете М-холинолитик от природен произход в ампули по 1 mg/1 ml (пиридостигмин, атропин, бутилскополамин).
31. Изпишете във флакони по 0,3% 10 ml нервно-мускулен блокер с недеполяризиращо действие (тубокурарин, галантамин, суксаметоний).
32. Изпишете в таблетки по 5 mg алфа1-адреномиметик (мидодрин, ксилометазолин, ефедрин).
33. Изпишете във флакони 0,1% 10 ml назален деконгестант с алфа-адреномиметично действие (пилокарпин, фуроталгин, нафазолин).
34. Изпишете адреномиметик, активиращ алфа-, бета1-и бета2-адренергичните рецептори (норадреналин, изопреналин, адреналин).
35. Изпишете под форма на таблетки по 2 mg антиастматичен препарат, предизвикващ най-рядко тахикардия (изопреналин, салбутамол, орципреналин).
36. Изпишете селективен бета1-адренергичен блокер в таблетки по 50 mg (метопролол, салбутамол, пропранолол).

37. Изпишете бета1-адренергичен блокер с незначителна липидоразтворимост в таблетки по 25 mg (пропранолол, окспренолол, атенолол).
38. Изпишете симпатолитик, активиращ предимно централните алфа- адренергични рецептори в таблетки по 0,15 mg (резерпин, небиволол, клонидин).
39. Изпишете в таблетки по 1 mg селективен алфа1-адренергичен блокер (етилефрин, празозин, карведилол).
40. Изпишете блокер на H₁-рецепторите от второ поколение без седативен ефект в таблетки по 10 mg (прометазин, лоратадин, ранитидин).
41. Изпишете в ампули 1% 10 ml синтетичен местен анестетик, прилаган и за лечение на камерни аритмии (прокаин, амиодарон, лидокаин).
42. Изпишете на зелена бланка препарат с еухипнотичен ефект, представляващ бензодиазепиново производно (глутетимид, золпидем, нитразепам).
43. Изпишете капки, съдържащи по 5 g тинктури от мента (*Mentha piperita*), глог (*Crataegus monogyna*) и валериана (*Valeriana officinalis*).
44. Изпишете хидантоиново производно в таблетки по 100 mg с антиепилептична и антиаритмична активност (фенобарбитал, етосуксимид, фенитоин).
45. Изпишете сукцинимиден антиепилептичен препарат в капсули по 250 mg, прилаган за лечение на абсанси (диазепам, етосуксимид, карбамазепин).
46. Изпишете на зелена бланка препарат за парентерално приложение на болен с голям епилептичен припадък (етосуксимид, натриев валпроат, фенобарбитал).
47. Изпишете на зелена бланка в ампули бензодиазепинов анксиолитик, прилаган и за лечение на епилептичен статус (бромазепам, диазепам, флумазенил).
48. Изпишете препарат в таблетки по 200 mg на болен с невралгия на троичния нерв (морфин, карбамазепин, хлорпромазин).
49. Изпишете антипаркинсонов препарат в таблетки по 5 mg, инхибиращ МАО (бромокриптин, селегилин, бипериден).
50. Изпишете невролептик за купиране на остра психомоторна възбуда в ампули 5 mg/1 ml (хлордiazепоксид, тиоридазин, халоперидол).
51. Изпишете на зелена бланка в таблетки по 10 mg бензодиазепинов анксиолитик със слаб еухипнотичен ефект (мидазолам, медазепам, хидроксизин).
52. Изпишете препарат за лечение на депресия, инхибиращ селективно серотониновия невронален ъптейк в капсули по 20 mg (флуоксетин, моклобемид, имипрамин).
53. Изпишете препарат с ноотропно действие в капсули по 400 mg (флунаризин, флуоксетин, пирацетам).
54. Изпишете аналгетик, който се отпуска на жълта рецептурна бланка, в ампули 5% 2 ml и в таблетки по 25 mg (метамизол, диклофенак, петидин).
55. Изпишете неопиоиден аналгетик от групата на анилините за повлияване на главоболие в таблетки по 500 mg (ацетилсалицилова киселина, парацетамол, индометацин).
56. Изпишете нестероидно противовъзпалително средство, представляващо индолово производно, под форма на филм-таблетки по 25 mg (ибупрофен, мелоксикам, индометацин).

57. Изпишете сърдечен гликозид в ампули по 0,25 mg/ml за венозно приложение (добутамин, дигоксин, метилдигоксин).
58. Изпишете тромбоцитен антиагрегант, инхибиращ образуването на тромбосан А2 в таблетки по 100 mg (аценокумарол, ацетилсалицилова киселина, клопидогрел).
59. Изпишете коронародилататор за лечение на стенокарден пристъп под формата на аерозол във флакони по 400 mcg/доза (нифедипин, глицерил тринитрат, дипиридабол).
60. Изпишете в таблетки по 120 mg антиаритмичен препарат от групата на калциевите антагонисти, подходящ за лечение само на надкамерни аритмии (бизопролол, ивабрадин, верапамил).
61. Изпишете антихипертензивен препарат в таблетки по 25 mg, представляващ не-селективен бета-адренергичен блокер с мембраностабилизираща активност (метопролол, атенолол, пропранолол).
62. Изпишете антихипертензивен препарат в таблетки по 10 mg, блокиращ ангиотензин-1- конвертазата (нифедипин, еналаприл, лосартан).
63. Изпишете комбиниран антихипертензивен препарат, съдържащ еналаприл и хидрохлоротиазид.
64. Изпишете калциев антагонист, подобряващ мозъчното кръвооросяване, в таблетки по 30 mg (нафтидрофурил, алпростадил, нимодипин).
65. Изпишете селективен агонист на 5-НТ₁-рецепторите, прилаган за лечение на мигрена, във филм-таблетки по 50 mg (ерготамин, натриев валпроат, суматриптан).
66. Изпишете под форма на капсули по 300 mg венотоничен препарат, представляващ полусинтетично производно на рутина (лиотон 1000, пefлавит С, троксевазин).
67. Изпишете във филм-таблетки комбиниран капиляротоничен препарат, получен от жълтия кантарион (ендотелон, пefлавит С, детралекс).
68. Изпишете салуретик с продължителен ефект (хидрохлоротиазид, фуросемид, хлорталидон).
69. Изпишете в ампули по 20 mg/2 ml бримков диуретик (манитол, спиронолактон, фуросемид).
70. Изпишете осмотичен диуретик във флакони 10% 500 ml (фуросемид, магнезиев сулфат, манитол).
71. Изпишете препарат на желязото под формата на сулфат за перорално приложение във филм-таблетки по 325 mg (венофер, епоетин алфа, хемофер пролонгатум).
72. Изпишете витаминен препарат за лечение на мегалобластна анемия в ампули по 250 mcg (фолиева киселина, цианокобаламин, фитоменадион).
73. Изпишете под формата на разтвор за инжектиране в предварително напълнени спринцовки по 3000 UI/0,3 ml антианемично средство при болен на хемодиализа с хронична бъбречна недостатъчност (тардиферон, епрекс, хлорамфеникол).
74. Изпишете във флакони по 300 mcg/1 ml препарат за подкожно инжектиране, стимулиращ левкопоезата (хлорамфеникол, филграстим, циклофосфамид).
75. Изпишете електролитен разтвор за венозна инфузия (гелофузин, интралипид, разтвор на Хартман).

76. Изпишете препарат за локално приложение е хемостатично и антисептично действие (геласпон, кислородна вода, фраксипарин).
77. Изпишете коагулант в ампули по 10 mg/1 ml (хепарин, фитоменадион, тиклопидин).
78. Изпишете антикоагулант е непряко действие в таблетки по 4 mg (хепарин, аценокумарол, фитоменадион).
79. Изпишете препарат за подкожно инжектиране, представляващ нискомолекулен дериват на хепарина, за профилактика на флеботромбози в шприц-ампули по 0,3 ml (варфарин, фраксипарин, алтеплаза).
80. Изпишете антиастматичен препарат, блокиращ фосфодиестеразата в ампули по 2,4% 10 ml за венозно въвеждане (салбутамол, кетотифен, аминофилин).
81. Изпишете муколитичен препарат в таблетки по 8 mg (бромхексин, либексин, глауцин).
82. Изпишете антитусивен препарат в таблетки по 100 mg, понижаващ възбудимостта на рецепторите в лигавицата на дихателните пътища (бутамират, кодеин, либексин).
83. Изпишете антиациден препарат под форма на таблетки от 500 mg (сукралфат, мизопростол, хидроталцит).
84. Изпишете във флакони по 170 ml препарат, съдържащ балансиран гел на алуминиев и магнезиев хидроксид.
85. Изпишете антиулкусен препарат, представляващ инхибитор на протонната помпа в париеталните клетки на стомаха под форма на капсули по 20 mg (пирензепин, фамотидин, омепразол).
86. Изпишете в таблетки по 8 mg антиеметично средство, представляващо селективен антагонист на 5-НТ₃-ергичните рецептори (домперидон, метоклопрамид, ондансетрон).
87. Изпишете във филм-таблетки по 5 mg синтетично контактно очистително средство на дебелото черво с бавен ефект (рициново масло, магнезиев сулфат, бизакодил).
88. Изпишете осмотично лаксативно средство под формата на прахчета в сашети по 10 g на бременна жена (рициново масло, лактитол, лоперамид).
89. Изпишете антидиариеен препарат, стимулиращ периферните опиоидни рецептори в капсули по 2 mg (диосмектит, лактулоза, лоперамид).
90. Изпишете в капсули по 100 mg хепатопротективно средство, съдържащо биофлавоноиди (изониазид, силимарин, есенциале форте N).
91. Изпишете в таблетки по 400 mg средство със селективна спазмолитична активност върху екстрахепаталните жлъчни пътища (дротаверин, химекромон, морфин).
92. Изпишете във филм-таблетки препарат, съдържащ панкреатични ензими е умерена липолитична активност.
93. Изпишете витаминен препарат във флакони 200 000 UI/10 ml за профилактика на рахит (ретинол, холекалциферол, натриев флуорид).
94. Изпишете флуорен препарат в таблетки по 0,55 mg за профилактика на зъбен кариес при деца над 5 години (калциум сандоз форте, флуорин, калцитриол).

95. Изпишете препарат, потискащ ксантинооксидазата, в таблетки по 100 mg (алопуринол, колхицин, хидрохлоротиазид).
96. Изпишете в таблетки по 25 mg препарат за лечение на микседем (пропилтиоурацил, левотироксин, тиамазол).
97. Изпишете синтетичен тиреостатик в таблетки по 5 mg (бетаметазон, трийодтиронин, тиамазол).
98. Изпишете инсулин с бързо настъпващо действие, подходящ за лечение на хипергликемична кома (хумулин R, хумулин M, хумулин L).
99. Изпишете орален сулфанилуреев антидиабетен препарат с продължителен ефект в таблетки по 5 mg (метформин, глибенкламид, росиглитазон).
100. Изпишете глюкокортикоид, представляващ флуориран преднизолонов препарат в таблетки по 0,5 mg (дехидрокортизон, флуидрокортизон, бетаметазон).
101. Изпишете глюкокортикоиден препарат в сухи ампули за лечение на анафилактичен шок (флуцинар, преднизолон, метилпреднизолон).
102. Изпишете кожен унгвент, съдържащ флуоцинолон и неомин (флуцинар, миконазол, флуцинар N).
103. Изпишете хормонален контрацептивен препарат за орално приложение (естракомб, цилест, силденафил).
104. Изпишете стероиден анаболен препарат в таблетки по 5 mg (трибестан, тестостерон, бионабол).
105. Изпишете селективен алфаш-блокатор, подобряващ микционните смущения при пациенти с доброкачествена хиперплазия на простатната жлеза, в капсули по 0,4 mg (тамеулозин, празозин, пропранолол).
106. Изпишете утерокинетичен хормонален препарат в ампули по 5 UI/1 ml (окситоцин, салбутамол, метилергобевин).
107. Изпишете токолитичен препарат в ампули 0,5 mg/10 ml (естрадиол, метилергобевин, фенотерол).
108. Изпишете в таблетки по 1 000 000 UI киселиноустойчив пеницилинов препарат на болен с ангина (бензилпеницилин, феноксиметилпеницилин, азитромицин).
109. Изпишете антибиотик за парентерално приложение във флакони по 1 000 000 UI на болен с остър ревматичен пристъп (ацикловир, бензилпеницилин, бензатин бензилпеницилин).
110. Изпишете широкоспектърен пеницилинов препарат за лечение на Pseudomonas-уроинфекция в сухи флакони от 1 g (гентамицин, карбеницилин, ампицилин).
111. Изпишете пеницилиназоустойчив полусинтетичен пеницилинов препарат в капсули по 500 mg (мезлоцилин, клоксацилин, пиперацилин).
112. Изпишете широкоспектърен полусинтетичен аминопеницилинов препарат с висока чревна резорбция на бебе с т.м. 8 Kg (ампицилин, амоксицилин, ко-тримоксазол).
113. Изпишете потенциран с клавуланова киселина амоксицилин в таблетки по 375 mg на болен със смесена уроинфекция (огментин, тазоцин, сулперазон).
114. Изпишете цефалоспоринов препарат от първо поколение за орално приложение (цефалексин, цефутоксим, цефоперазон).

115. Изпишете във флакони по 1 g цефалоспоринов препарат от трето поколение със значителна уринна и жлъчна екскреция и дълъг плазмен полуживот (цефепим, имипенем, цефтриаксон).
116. Изпишете в ампули по 80 mg/2 ml аминогликозиден антибиотик за лечение на грамотрицателна уроинфекция (спирамицин, гентамицин, ципрофлоксацин).
117. Изпишете безвреден за плода антибиотик на бременна жена с инфекция на горните дихателни пътища (доксциклин, амикацин, амоксицилин).
118. Изпишете макролиден антибиотик, прилаган и в комплексната терапия на язвената болест, във филм-таблетки по 500 mg (феноксиметилпеницилин, цефалексин, кларитромицин).
119. Изпишете антимикотичен антибиотик за лечение на кандидоза, предизвикана от широкоспектърни антибиотици (нистатин, гризеофулвин, клотримазол).
120. Изпишете комбиниран препарат, съдържащ сулфаметоксазол и триметоприм (тиенам, ко- тримоксазол, родожил).
121. Изпишете флуориран хинолонов препарат във филм-таблетки по 250 mg на възрастен с уроинфекция (огментин, ципрофлоксацин, азитромицин).
122. Изпишете противотуберкулозен препарат, представляващ хидразид на изоникотиновата киселина в таблетки по 100 mg (изониазид, етамбутол, рифампицин).
123. Изпишете противотуберкулозен антибиотик, притежаващ предимства пред стрептомицина (пиразинамид, рифампицин, етамбутол).
124. Да се избере и изпише рационална комбинация от два антибиотични препарата (амоксицилин и тетрациклин, амикацин и тобрамицин, ампицилин и оксацилин).
125. Изпишете антитрихомонасен препарат в таблетки по 500 mg, прилаган еднократно орално (тинидазол, флуконазол, ефизол).
126. Изпишете във флакони 0,5% 100 ml противомикробен химиотерапевтик, прилаган венозно капково, за лечение на анаеробни инфекции (метронидазол, кетоконазол, тинидазол).
127. Изпишете в таблетки по 250 mg препарат с хематошизотропен и имunosупресивен ефект за химиопрофилактика на всички форми на малария (зидовудин, доксициклин, хлорквин).
128. Изпишете химиотерапевтик в сухи флакони по 250 mg, прилаган венозно за лечение на енцефалит, причинен от herpes simplex (ацикловир, индинавир, римантадин).
129. Изпишете химиотерапевтик за лечение на СПИН в капсули по 100 mg, инхибиращ вирусните полимерази (вориконазол, зидовудин, римантадин).
130. Изпишете комбиниран препарат в таблетки за смучене, съдържащ 250 mg деквалин и 30 mg аскорбинова киселина, за обеззаразяване лигавицата на устната кухина и фаринкса (ефизол, феноксиметилпеницилин, хлорхексидин).
131. Изпишете синтетичен антицестоден препарат в таблетки по 500 mg за лечение на тениоза (албендазол, никлозамид, пирантел).
132. Изпишете в таблетки по 250 mg препарат за еднократно прилагане на дете с т. м. 25 kg, болно от ентеробиоза (никлозамид, празиквантел, пирантел).
133. Изпишете цитостатик с алкилираща противотуморна активност в таблетки по 50 mg на възрастен с белодробен карцином (циклофосфамид, метотрексат, доксорубицин).

134. Изпишете препарат, инактивиращ хепарина, в ампули по 1% 5 ml за венозно приложение (пенициламин, обидоксим, протамин).

135. Изпишете в ампули по 0,4 mg/1 ml препарат, представляващ пълен конкурентен антагонист на морфина (налорфин, налоксон, флумазенил).

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Фармакология и токсикология: проф. Надка Бояджиева, проф. Красимира Якимова, доц. Румен Николов, София 2019
2. Фармакология – учебник за студенти по медицина под ред. на проф. Ламбев и проф. Бояджиева, София, 2010.
3. Фармакология проф. Ламбев доц. Николов София, 2018
4. Фармакология под редакцията на проф. Караиванова, Д-р Николай Данчев, Д-р Спиро Константинов, маг. фарм. Георги Момеков, Д-р Людмил Пейчев, Д-р Ирина Николова София, 2016
5. Selecta medicamentorum. И. Ламбев, София, 2015.
6. Ръководство за упражнения по фармакология. Стефка Вълчева-Кузманова, Мария Желязкова – Савова Варна, 2020

Състави:

(доц. д-р Стефан Хърков)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Детски болести, фармакология, инфекциозни болести, епидемиология и тропически болести“, Протокол № 9 от 04.07.2025 год.

Ръководител катедра:

(доц. д-р Светослав Ценов)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 26 от 09.07.2025 год.

Секретар на ФС:

(гл. ас. д-р Руска Ненкова)

**БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН
ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ”ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ, СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА,
ФИЗИОТЕРАПИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ, МЕДИЦИНА НА
БЕДСТВЕНИТЕ СИТУАЦИИ“**

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН!

/проф. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	ПРОПЕДЕВТИКА НА ВЪТРЕШНИТЕ БОЛЕСТИ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. Медицина
Образователно- квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2025 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1 . ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА

Обща учебна заетост (часове):		420	Кредити:		14
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
240	180		8.0	6.0	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: [лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	2 + 6 / 2 + 6		III	V и VI	

2. УЧЕБНИ ФОРМИ

Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	60	2.0	Консултации (работа с преподавател)	40	1.3
Практически занятия	180	6.0	Самостоятелна работа	60	2.0
			- Подготвяне на реферат	80	2.7
			- Подготовка на упражнения		

3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ

Форми за оценяване и контрол	Относителен дял в общата оценка
Сесийно оценяване: Текуща оценка	0.4
Семестриално (текущо) оценяване:	0.6
Форми на семестриален контрол:	
- Присъствие на учебни занятия	0.25
- Текущо препитване преди всяко упражнение	0.25
- Активно участие в занятията	0.25
- Защита на протоколи	0.25

АНОТАЦИЯ

на дисциплината

„ПРОПЕДЕВТИКА НА ВЪТРЕШНИТЕ БОЛЕСТИ“

Предназначение на учебната дисциплина:

Дисциплината „Пропедевтика на вътрешните болести“ е основна в курса на обучението по медицина. Тя дава познание върху методите на изследване на болния – анамнеза, физикално изследване, апаратни, инструментални и лабораторни изследвания; начин и логика при формиране на диагнозата и методологията на диагностичен процес; симптоматология и синдромология на вътрешните заболявания; клинична картина; основни принципи на лечение, усложнение и прогноза.

Основни задачи на учебната програма:

Овластяване методите за клинично изследване на болния и поставяне на клинична диагноза при вътрешните заболявания. Самостоятелно физикално изследване на болните в пълен обем. Запознаване с клиничната картина, анамнезата, физикалния статус и апаратните, инструменталните и клинично-лабораторни изследвания при вътрешните заболявания. Поставяне на диагноза, съставяне на лечебно-диагностичен план (алгоритъм) и прогноза на заболяванията.

Очаквани резултати

След завършването на курса на обучение по Пропедевтика на вътрешните болести, студента трябва да има следния обем от теоретични знания:

- ✓ снемане на анамнеза и всички физикални методи на изследване;
- ✓ методи за физикално и инструментално изследване на дихателната система;
- ✓ заболявания на дихателната система;
- ✓ анамнеза и физикално изследване на сърдечно-съдовата система;
- ✓ нормална ЕКГ, ритъмни и проводни нарушения на сърцето;
- ✓ ехокардиография, изследване на артерии, вени и периферния пулс;
- ✓ заболявания на сърдечно-съдовата система;
- ✓ анамнеза, физикално и инструментално изследване на храносмилателната система;
- ✓ заболявания на храносмилателната система – апаратни и други методи на изследване;
- ✓ физикално изследване на бъбреците и основни бъбречни заболявания;
- ✓ болести на кръвта – анемии и левкози;
- ✓ болести на ендокринната система и обмяната на веществата;
- ✓ изследване на ставно болни – ревматоиден артрит, артрозна болест и системни заболявания на съединителната тъкан
- ✓ познаване на класическите и модерните методи за диагностика във вътрешната медицина

Практически умения:

- ✓ самостоятелно снемане на анамнеза при болните;

- ✓ овладяване физикалните методи на изследване на болния (оглед, палпация, перкусия, аускултация);
- ✓ физикално изследване на белите дробове;
- ✓ физикално изследване на сърцето и периферния пулс;
- ✓ физикално изследване на корема и коремните органи;
- ✓ физикално изследване на болен със костно-ставни заболявания;
- ✓ самостоятелно разчитане на нормална и патологична ЕКГ;
- ✓ анализ на отклоненията в лабораторните резултати при вътрешните заболявания.

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, лекция, беседа, дискусия, презентирание с мултимедия, работа в екип и др.

Форми на самостоятелна работа: курсови работи от реферативен тип, задачи за самостоятелно решаване върху теми от практическите занятия, решаване на тестове, колоквиуми.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия – дискусии
- ✓ Оценка и заверка на протоколите в края на упражнението
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Тест
- ✓ Практически изпит
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

Оценката на постигнатото при обучението на студентите се постига чрез текущ контрол – 3 теста и 6 колоквиума годишно. Провеждане на заключителния семестриален изпит по пропедевтика на вътрешните болести е в 3 фази: тест, практически изпит и устен теоретичен изпит.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
1. Анамнеза и статус презенс. Обективни методи на изследване.	2
2. Основни симптоми и синдроми при заболявания на дихателната система.	2
3. Остър и хроничен бронхит. Белодробен емфизем, ХОББ.	2

4. Бронхиална астма.	2
5. Пневмонии, абсцеси, бронхиектазии.	2
6. Туберкулоза на белия дроб.	2
7. Белодробен тромбоемболизъм.	2
8. Белодробен рак.	2
9. Основни симптоми и синдроми и методи на изследване при заболявания на сърдечно-съдовата система.	2
10. Придобити клапни болести – I част.	2
11. Придобити клапни болести – II част.	2
12. Артериална хипертония.	2
13. ИБС – стабилна стенокардия.	2
14. Остър коронарен синдром – нестабилна стенокардия, миокарден инфаркт.	2
15. Сърдечна недостатъчност.	2
16. Физикално изследване на корема – оглед палпация, перкусия, аускултация. Най-важни клинично-химични, имунологични и инструментални методи за изследване на хранопровода, стомаха и червата.	2
17. Симптоми и синдроми при заболявания на хранопровод, стомах и черва.	2
18. Основни заболявания на хранопровод, стомах, тънко и дебело черво.	2
19. Симптоми и синдроми при заболяванията на черния дроб, жлъчната система и панкреаса.	2
20. Физикално изследване на черния дроб, жлъчната система и панкреаса	2
21. Хронични хепатити, чернодробни цирози, холелитиаза, остър и хроничен панкреатит.	2
22. Основни симптоми и синдроми и методи на изследване на пикочо-отделителната система.	2
23. Основни заболявания на бъбреците и пикочните пътища.	2
24. Анемии – физикални и лабораторни методи на изследване.	2
25. Левкози и миелопролиферативни заболявания – физикални, лабораторни и инструментални методи на изследване.	2
26. Лимфоми, нарушения на кръвосъсирването.	2
27. Ендокринна система. Заболявания на хипофизата и надбъбреците.	2
28. Ендокринна система. Заболявания на щитовидната жлеза.	2
29. Захарен диабет.	2
30. Заболявания на опорно-двигателния апарат.	2
Общо:	60 ч.

СЕМИНАРИ И УПРАЖНЕНИЯ

Тема	Часове
1. Анамнеза	3
2. Общ статус. Статус на глава и шия.	3

3. Физикално изследване на бял дроб.	3
4. Физикално изследване на сърдечно-съдова система.	3
5. Физикално изследване на корем.	3
6. Физикално изследване на пикочо-отделителна система, ендокринни жлези и болни с хематологични заболявания.	3
7. Колоквиум върху изследване на бял дроб и сърдечно-съдова система.	3
8. Колоквиум върху изследване на корем, пикочо-отделителна система, ендокринни жлези и болни с хематологични заболявания.	3
9. ХОББ. Хроничен бронхит и емфизем.	3
10. Бронхиална астма.	3
11. Пневмонии и видове.	3
12. Плеврити.	3
13. Белодробен карцином.	3
14. Белодробни тромбоемболии.	3
15. Туберкулоза.	3
16. Белодробен абсцес.	3
17. Остра и хронична сърдечна недостатъчност.	3
18. ИБС. Стенокардия. Ишемична кардиомиопатия.	3
19. ИБС. Остър коронарен синдром.	3
20. Артериална хипертония.	3
21. Ендокардити.	3
22. Миокардити.	3
23. Перикардити.	3
24. Придобити митрални пороци.	3
25. Придобити аортни пороци.	3
26. ЕКГ норма и патологични промени.	3
27. Клинична лаборатория.	3
28. Клинична лаборатория.	3
29. Клинична лаборатория.	3
30. Клинична лаборатория	3
31. Заболявания на хранопровода.	3
32. Хронични гастрити. Язвена болест.	3
33. Карцином на стомаха.	3
34. Заболявания на тънките черва.	3
35. Заболявания на дебелото черво.	3
36. Хронични хепатити.	3
37. Чернодробни цирози.	3
38. Чернодробни цирози.	3
39. Холелитиаза. Холецистит.	3
40. Панкреатити – остри и хронични.	3
41. Глумерулонефрити – остри и хронични.	3
42. Пиелонефрити – остри и хронични. Нефролитиаза.	3
43. Тумори на бъбреците. Засягане на бъбреците при системни заболявания.	3
44. Анемии – видове.	3

45. Миелопролиферативни, миелодиспластични заболявания.	3
46. Лимфони.	3
47. Съсирване на кръвта. Хеморагични диатези.	3
48. Болести на хипофизата.	3
49. Болести на щитовидна и паращитовидна жлези.	3
50. Болести на надбъбреците.	3
51. Захарен диабет. Хиперлиппротеинемии.	3
52. Колагенози.	3
53. Ревматоиден артрит.	3
54. Преговор.	3
55. Преговор.	3
56. Клинична лаборатория.	3
57. Клинична лаборатория.	3
58. Клинична лаборатория.	3
59. Клинична лаборатория.	3
60. Клинична лаборатория.	3
Общо:	180 ч.

КОНСПЕКТ
за изпит по „ПРОПЕДЕВТИКА НА ВЪТРЕШНИТЕ БОЛЕСТИ ”
за студентите от специалност „Медицина”

I Част – практически изпит

Клинични методи за изследване на болния

1. Анамнеза – правила за снемане на анамнезата, части на анамнезата.
2. Физикални методи за изследване – оглед, палпация, перкусия, аускултация.
3. Сегашно състояние /статус презенс/ - план.
4. Общо състояние на болния – общ оглед, психично състояние, положение на тялото, строеж и походка, ръст и телосложение, костна и мускулна система, охраненост, телесна маса. Промени по кожата, кожните придатъци и лигавиците. Температура на тялото, видове температурни криви и тяхното клинично значение.
5. Изследване на глава и шия, лимфни възли – патологични промени, диагностична стойност.
6. Клинични методи за изследване на белодробно болен – анамнеза, физикално изследване – патологични промени, диагностична стойност.
7. Клинични методи за изследване на сърдечно-съдовата система – анамнеза, физикално изследване, патологични промени, диагностична стойност.
8. Изследване на артерии и вени – диагностична стойност на патологичните промени.
9. Клинични методи за изследване на пикочно-отделителната система – анамнеза, физикално изследване, патологични промени, диагностична стойност.
10. Физикални методи за изследване на корема – патологични отклонения диагностична стойност.
11. Клинични методи за изследване на стомашно-чревния тракт – анамнеза, физикално изследване, патологични отклонения, диагностична стойност.
12. Клинични методи за изследване на чернодробно болен – анамнеза, физикално изследване, патологични отклонения, диагностична стойност.

13. Клинични методи за изследване при болни със заболявания на жлъчния мехур и жлъчните пътища – патологични отклонения, диагностична стойност.
14. Клинични методи за изследване на панкреаса – анамнеза, физикално изследване, патологични отклонения, диагностична стойност.
15. Физикално изследване на слезка. Спленомегалия – най-чести заболявания.
16. Изследване на болни със заболявания на щитовидната жлеза и надбъбречните жлези – анамнеза, физикални и лабораторни изследвания.
17. Изследване на болни със заболявания на опорно-двигателния апарат – анамнеза, физикални и лабораторни изследвания, патологични отклонения, диагностична стойност.

II Част – лабораторни, функционални и инструментални методи на изследване

18. Функционално изследване на дихателната система. Методи на изследване на дихателната система – рентгенография, бронхоскопия. Дихателна недостатъчност – етиология, патогенеза, клинична картина.
19. Плеврална пункция, изследване на пунктати.
20. Електрокардиография – патологични промени при нарушения на сърдечния ритъм, сърдечна проводимост, промени при ИБС – стенокардия, инфаркт на миокарда.
21. Функционални и инструментални методи за изследване на сърцето-велоергометрия, ехокардиография, радиоизотопно изследване, катетеризация, ангиокардиография – диагностични възможности.
22. Функционално изследване на бъбреците – проби за концентрация и разреждане, клирънсови изследвания, радиоизотопни изследвания – диагностична стойност.
23. Инструментални методи за изследване на храносмилателната система – фиброгастроскопия, фиброколоноскопия, ректоскопия – диагностична стойност.
24. Лабораторни изследвания при чернодробни заболявания – диагностична стойност.
25. Абдоминална ехография, чернодробна биопсия, КАТ и ЯМР – диагностични възможности.
26. Функционално изследване на ендокринната система.
27. Функционално изследване на опорно-двигателен апарат.

III Част – основни вътрешни заболявания

28. Остри респираторни заболявания. Остър трахеобронхит, остър бронхит – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
29. ХОББ – етиология, патогенеза, клинични форми, патоморфология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
30. Бронхиектатична болест – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
31. Бронхиална астма – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, клинични форми, лечебно-диагностичен план, диагноза.
32. Пневмонии – крупозна пневмония.
33. Пневмонии – бронхопневмонии.
34. Пневмонии – интерстициални пневмонии.
35. Белодробна тромбоемболия – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, клинични форми, лечебно-диагностичен план, диагноза.
36. Белодробен рак – класификация, етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.

37. Плеврити – класификация, етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
38. Белодробна туберкулоза – първични форми, класификация, етиология патогенеза, патоморфология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
39. Белодробна туберкулоза – вторични форми, класификация, етиология патогенеза, патоморфология, клинична картина, лечебно-диагностичен план диагноза.
40. Сърдечна недостатъчност – определение, класификация, патофизиология, видовелево-странна, десно-странна сърдечна недостатъчност, клинична картина, лечебно-диагностичен план.
41. Кардиогенен шок – етиология, патогенеза, хемодинамични нарушения, клинична картина.
42. Болести на ендокарда – остър ендокардит.
43. Болести на ендокарда – подостър ендокардит.
44. Миокардити.
45. Миокардиопатии.
46. Перикардити – остър и хроничен – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
47. Ревматизъм – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, клинични форми лечебно-диагностичен план, диагноза.
48. Митрална инсуфициенция – етиология, патофизиология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
49. Митрална стеноза – етиология, патофизиология, клинична картина, лечебно-диагностичен план диагноза.
50. Аортна инсуфициенция – етиология, патофизиология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
51. Аортна стеноза – етиология, патофизиология, клинична картина, лечебно-диагностичен план, диагноза.
52. Хипертонична болест – етиология, патогенеза, клинична картина, усложнения лечебно-диагностичен план, диагноза.
53. Ишемична болест на сърцето. Стабилна и нестабилна стенокардия – етиология, патогенеза, клинична картина, форми, диагноза.
54. Ишемична болест на сърцето – инфаркт на миокарда – етиология, патогенеза, патоморфология, форми, клинична картина.
55. Остра бъбречна недостатъчност – етиология, патогенеза, клинична картина.
56. Хронична бъбречна недостатъчност- етиология, патогенеза, клинична картина.
57. Остър дифузен гломерулонефрит – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, диагноза.
58. Хронични гломерулонефрити – класификация, етиология, патогенеза, патоморфология, форми, клинична картина.
59. Нефролитиаза.
60. Бъбречна криза.
61. Остър и хроничен пиелонефрит – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, диагноза.
62. Гастро-езофагеална рефлуксна болест /ГЕРБ/. Рефлукс – езофагит-тиология, патогенеза, клинична картина.
63. Остър и хроничен гастрит – етиология, патогенеза, патоморфология форми, клинична картина, диагноза.

64. Язвена болест – дуоденална и стомашна – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, форми, усложнения, диагноза.
65. Рак на стомаха – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, форми, диагноза.
66. Остър и хроничен ентерит. Глутенова ентеропатия – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, диагноза.
67. Хроничен улцеро-хеморагичен колит и болест на крон – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, диагноза.
68. Рак на дебелото черво.
69. Колон иритабиле – етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
70. Остър вирусен хепатит – етиология, патогенеза, патоморфология
71. Хроничен хепатит В.
72. Хроничен хепатит С.
73. Чернодробна цироза-портална хипертония и асцит.
74. Чернодробна цироза-чернодробна енцефалопатия и чернодробна кома.
75. Първичен рак на черния дроб – патоморфология, клинична картина, диагноза.
76. Холелитиаза – холедохолитиаза (жлъчна криза).
77. Жълтеници – видове, диференциална диагноза.
78. Остър и хроничен холецистит – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, диагноза.
79. Остър панкреатит – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, диагноза.
80. Хроничен панкреатит – етиология, патогенеза, патоморфология, клинична картина, диагноза.
81. Рак на панкреаса – клинична картина, диагноза.
82. Желязодефицитни анемии – класификация, етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
83. Витамин В-12 и фолиево-дефицитни мегалобластни анемии етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
84. Остри левкози – класификация, етиология, патогенеза, клинична картина, хематологични форми, диагноза.
85. Хронична миелолевкоза – етиология, патогенеза, клинична картина хематологична картина, диагноза.
86. Хронична лимфолевкоза – етиология, патогенеза, клинична и хематологична картина, диагноза.
87. Плазмоцитом – етиология, патогенеза, клинична и хематологична картина, диагноза.
88. Есенциална тромбоцитопения – Миелопролиферативни заболявания.
89. Хипертиреозидизъм. Базедова болест – етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
90. Хипотиреоидизъм /Микседем/ - етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
91. Хипокортицизъм /Болест на Адисон/ - етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
92. Синдром и болест на Кушинг – етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
93. Захарен диабет – усложнения.
94. Подагра – етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
95. Ревматоиден артрит – етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.

96. Анкилозиращ спондилит /Болест на Бехтерев/ - етиология, патогенеза, клинична картина, диагноза.
97. Деформираща артроза – етиология, патогенеза, клинична картина диагноза.

IV Част – основни лабораторни изследвания

98. Общи свойства на урината. Специфично тегло. Проба на Зимницки и проба на Фолхард, Клинично значение.
99. Белтък в урината. Метод за качествено доказване и количествено определяне. Видове протеинурии. Клинично значение.
100. Захар в урината. Методи за качествено доказване и количествено определяне. Клинично значение.
101. Кетонни тела в урината. Методи за изследване. Клинично значение. Кръв в урината – методи на изследване. Клинично значение.
102. Жлъчни пигменти в урината. Методи на изследване. Клинично значение.
103. Седимент на урината. Количествено определяне на формените елементи. Клинично значение.
104. Хемоглобин – методи на определяне, референтни граници, клинично значение.
105. Хематокрит – методи на определяне, референтни граници, клинично значение.
106. Броене на еритроцити. Методи на броене. Референтни граници. Клинично значение. Математични показатели – клинично значение.
107. Броене на левкоцити. Методи на броене. Референтни граници. Клинично значение.
108. Броене на тромбоцити. Методи на броене. Референтни граници. Клинично значение.
109. Скорост на утаяване на еритроцитите. Метод на Вестергреев и метод на Панченко. Референтни граници. Клинично значение.
110. Кръвна натрилка. Морфология на еритроцитите. Клинично значение.
111. Диференциална кръвна картина. клинично значение. Патологични диференциални кръвни картини.
112. Миелограма. Морфология на клетките от еритробластния ред.
113. Мелограма. Морфология на клетките от гранулоцитния ред.
114. Миелограма. Морфология на моноцитите, лимфоцитите и плазматичните клетки.
115. Миелограма. Морфология на клетките от мегакариоцитния ред.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

Учебна литература:

1. Пропедевтика на Вътрешните болести, том 1, ЦМБ, 2021 г.
2. Пропедевтика на вътрешните болести, П. Солаков и Ст. Кузманова, Мед. изд. „Райков”, Пловдив, 2000 г.
3. Пропедевтика на вътрешните болести, ред. Ч. Начев, София, 1997 г.

Съставили учебната програма:

(доц. д-р Светлин Цонев)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Вътрешни болести, социална медицина, физиотерапия и рехабилитация, медицина на бедствените ситуации“, Протокол № 3 от 13.03.2025 г.

Ръководител катедра: ..

(проф. д-р Владимир Гончев)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 22 от 19.03.2025 г.

Секретар на ФС:

(гл. ас. д-р Руска Нейкова)

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА “ХИРУРГИЯ, АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ,
НЕРВНИ БОЛЕСТИ, ФИЗИОТЕРАПИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ, УНГ
БОЛЕСТИ”

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН:

/Доц. д-р Румяна Янкова, в.и.д./

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	ОБЩА И ОПЕРАТИВНА ХИРУРГИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. Медицина
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2022 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		270		Кредити: 9	
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
165	105		5.5	3.5	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	2 + 2 / 3 + 4		III	V и VI	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	60	2.0	Консултации (работа с преподавател)	60	2.0
Практически занятия	105	3.5	Самостоятелна работа - Подготвяне на реферат - Подготовка на упражнения	15 30	0.5 1.0
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Текуща оценка				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.25	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.25	
- Активно участие в занятията				0.25	
- Защита на протоколи				0.25	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината

„Обща и оперативна хирургия“

Предназначение на учебната дисциплина:

Дисциплината „Обща и оперативна хирургия“ дава дълбочени познания по закономерностите и механизмите на възникване, развитие и проявата, както и основните методи на клинично изследване при болни с хирургически заболявания. Изучаване на семиотиката и синдромологията на хирургичните заболявания, като основната цел на обучението е овладяване на методиката на местното изследване на хирургично болния въз основа на подробна анамнеза, задълбочен клиничен преглед, изграждане на лечебно-диагностичен план, извършване и оценка на клинично-лабораторни изследвания, правилата и работата с хирургическия инструментариум, основните хирургически манипулации и операции. Изграждането на хирургичната диагноза при пациента се обосновава от анализа на установените хирургични симптоми и синдроми, съчетани с най-важните клинични белези. Изучаването на тази материя е база за изучаваните в по-горните курсове на специалната хирургия. Основен аспект при обучението на студентите по обща и оперативна хирургия е работата при леглото на болния – усъвършенстване на методиката на общуване с пациента, усвояване техниката на физикалните методи на изследване до степен на откриване патологичните изменения. Студентите имат първия си контакт с работата в операционната зала.

Основни задачи на учебната програма:

Придобиване на теоретични клинични познания и основни практически хирургически умения, прилагане на антисептика и асептика, оказване първа помощ при кръвотечения и клинична смърт, основни принципи за лечение на рани, изгаряния, измръзвания, механични травми, определяне на кръвни групи, стомашно сондиране, катетеризация на пикочен мехур, правене на инжекции, бинтови превръзки, разединяване и съединяване на тъкани, хирургическа хемостаза.

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, лекция, беседа, дискусия, презентирание с мултимедия, работа в екип и др.

Очаквани резултати:

- Теоретични знания: запознаване с методологията и спецификата на изследване на хирургично болния; запознаване с достижения на съвременната хирургическа наука – закономерностите и механизмите на възникване, развитие и проявата на хирургическите болести, както и основните методи на клинично изследване при хирургично болни; познаване на симптомите и синдромите на хирургичните болести; правилата при изграждането на хирургичната диагноза при пациента, обоснована от анализа на установените хирургични симптоми и синдроми, съчетани с най-важните клинични белези.
- Практически умения: овладяване на методиката на местното физикално изследване на хирургично болния въз основа на подробна анамнеза и задълбочен клиничен преглед; извършване и оценка на различни параклинични изследвания; овладяване на основни хирургични манипулации – инжекции, катетеризации, поставяне на сонди, превръзки, определяне на кръвни групи, хирургически шевове, сваляне на конци, обработка на различни видове рани.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Оценка и заверка на протоколите в края на упражнението
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Практически изпит
- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
1. . Кратки исторически данни за развитието на хирургията. Хирургията в България.	2
2. База и средства за провеждане на хирургическото лечение. Организация и планиране на хирургическото отделение/клиника/. Хирургически инструментариум, шевни материали, превързочни и допълнителни материали, операционно облекло.	2
3. Антисептика и асептика.	2
4. Хирургични операции. Съвременни апаратни техники.	2
5. Антибиотиците и сулфонамидите в съвременната хирургия.	2
6. Основни манипулации и намеси в хирургията. Пункция. Сондиране.	2
7. Основни манипулации в хирургията- томия, инцизия, ексцизия, стомия, анастомоза, байпас, резекция, ампутация.	2
8. Основни принципи на трансплантацията. Клинична трансплантация на органи.	2
9. Анестезия. Исторически данни.	2
10. Местна анестезия. Болка и лечението ѝ.	2
11. Реанимация.	2
12. Шок. Клинична смърт.	2
13. Травматични болести. Закрити травми.	2
14. Травматични болести. Открити травми-рани.	2
15. Термична травма.	2
16. Кръвотечение.	2

17. Кръвоспиране.	2
18. Кръвопреливане. Хирургия, СПИН и хепатит Б.	2
19. Хирургична инфекция. Общи принципи, класификация.	2
20. Остра гнойна инфекция- абсцес и флегмон.	2
21. Остри гнойни местни инфекции. Гнойни инфекции на кожата и нейните придатъци.	2
22. Гнойни инфекции на опорно-двигателния апарат.	2
23. Обща гнойна инфекция. Сепсис.	2
24. Анаеробна инфекция(тетанус, газова гангрена). Гнилостна инфекция.	2
25. Хирургична онкология. Етиология на туморите. Класификация.	2
26. Морфология и биология на туморите- растеж, преканцерози. Ранен карцином. Паранеопластични синдроми.	2
27. Диагностика и лечение на туморите.	2
28. Некрози и гангрени. Язви и фистули.	2
29. Остър хирургичен корем- общи положения.	2
30. Миниинвазивна (ендоскопска) хирургия и ендоскопски методи на изследване.	2
Общо:	60 ч.

УПРАЖНЕНИЯ

Тема	Часове
1. Устройство на хирургично отделение-леглова база, превързочни, манипулационни и реанимационни зали, операционен блок. Общи правила за работа с пациенти, медицинска деонтология. Снемане на анамнеза-правила за снемане на анамнеза, части на анамнезата.	4
2. Общ статус. Физикални и инструментални методи за изследване. Пол, видима възраст, положение в леглото, психично състояние, кожа и видими лигавици, костна и мускулна системи, охраненост.	4
3. Локален статус. Локални симптоми на остро възпаление и туморна формация.	4
4. Изследване на глава. Основни заболявания и травми. Черепно-мозъчни травми-комоцио, контузио, компресио церебри.	4
5. Изследване на шия. Вродени болести, лимфни възли, щитовидна жлеза.Травми на шията.	4
6. Изследване на гръден кош. Гръдни травми, гръден капак. Хемоторакс, пневмоторакс, сърдечна тампонада.	4
7. Изследване на млечна жлеза. Възпалителни и туморни заболявания. Рак на млечната жлеза.	4
8. Изследване на корем. Граници и области. Оглед, палпация, перкусия, аускултация, мензурация.	3

9. Изследване на болен с ОХК-остри възпалителни заболявания, чревна непроходимост, остри съдови заболявания, травми.	4
10. Изследване на болен с херния на предната коремна стена. Видове хернии-пъпни, слабинни, бедрени, следоперативни. Заклеждана херния.	4
11. Интензивно лечение. Водно-електролитно и киселинно-алкално равновесие. Енергиен баланс. Ентерално и парентерално хранене. Мониторинг по време на интензивно лечение.	4
12. Кардиопулмонална ресусцитация. Клинична смърт- определение, диагноза. Шок. Дихателна недостатъчност.	4
13. Асептика и антисептика. Операционен блок.	3
14. Оперативна хирургия. Хирургични инструменти, игли и конци, възли.	2
15. Колоквиум.	2
16. Изследване на перинеум, анус и ректум. Ректално туширане.	3
17. Изследване на болен с урологично заболяване. Катетеризация на пикочен мехур.	3
18. Изследване на крайници. Изследване на кръвоносни съдове и лимфна система.	4
19. Видове рани. Лечение на рани. Оздравителни процеси.	3
20. Кръвотечение. Провизорна и дефинитивна хемостаза.	3
21. Кръвни групи. Кръвопреливане- показания, техника.	4
22. Стомашно и дуоденално сондиране. Сонда на Блякмор. Клизми. Инжекции.	4
23. Работа в превързочна зала. Правила на манипулиране със стерилни инструменти и материали. Сваляне на конци от рана.	4
24. Гнойно-септична хирургия. Остра гнойна инфекция.	3
25. Бинтови превръзки- глава, горен крайник.	3
26. Бинтови превръзки- гърди, долен крайник.	3
27. Обща анестезия. Подготовка на пациента за операция и анестезия. Преданестезиологичен преглед. Премедикация. Инхалационни анестетици. Венозни анестетици. Мускулни релаксанти. Балансирана многокомпонентна ендотрахеална обща анестезия. Мониторинг по време на анестезия.	4
28. Регионална анестезия. Локални анестетици. Спинална и епидурална анестезия. Усложнения по време на анестезия.	4
29. Оперативна техника. Разединяване на тъкани, хемостаза, съединяване на тъкани.	3
30. Изследване на болен с изгаряне.	3
Общо:	105 ч

КОНСПЕКТ

за изпит по „Обща и оперативна хирургия“
за студентите от специалност „Медицина“

1. Исторически данни за развитието на хирургията. Хирургията в България.
2. Организация и планиране на хирургическото отделение/ клиника/ .
3. Антисептика и асептика-исторически данни. Антисептика.
4. Асептика.
5. Подготовка на оперативния екип за операция. Подготовка на оперативното поле. Хоспитализъм.
6. Хирургична деонтология.
7. Хирургична операция. Видове операции.
8. Антибиотици и сулфонамиди в съвременната хирургия.
9. Основни манипулации и намеси в хирургията. Пункция. Пункция на съдове и анатомични кухини.
10. Пункция на новосформирани кухини-абсцес(горещ и студен) и хематом.
11. Основни манипулации и намеси в хирургията. Томия. Стомия.
12. Основни манипулации и намеси в хирургията. Инцизия. Експизия. Трепанация.
13. Основни манипулации и намеси в хирургията. Анастомоза. Байпас.
14. Основни манипулации и намеси в хирургията. Резекция. Ампутация.
15. Основни принципи на трансплантацията.
16. Анестезия-исторически данни. Определение и класификация.
17. Инхалационна анестезия. Средства за инхалационна анестезия. Мускулни релаксанти. Апарати за инхалационна анестезия.
18. Подготовка на болния за инхалационна анестезия. Изпълнение и усложнения при инхалационна анестезия.
19. Местна анестезия. Венозна анестезия. Ректална анестезия. Специална методика за обезболяване близка до общата анестезия.
20. Реанимация. Общо въздействие на травмата върху организма. Водно и електролитно състояние. Енергиен баланс. Киселинно-алкално равновесие.
21. Шок.
22. Клинична смърт.
23. Травматични болести. Клинична класификация и патофизиология на механичната травма. Клинична картина.
24. Закрити механични травми. Контузия. Компресия. Травматична токсикоза (кръш-синдром). Травматичен деколман.
25. Закрити механични травми. Дисторзио, луксацио, руптура.
26. Закрити механични травми. Комоцио, контузио, компресио церебри.
27. Закрити гръдни и коремни травми.
28. Счупване на кост (фрактура).
29. Открита травма-рана.
30. Разкъсна, контузна, разкъсно-контузна рана; arrachement, scalp.
31. Порезна, посечна и рана от ухапване.
32. Огнестрелна и прободна рана.
33. Зарастване на раните.
34. Лечение на раните.
35. Термична травма. Топлинен и слънчев удар. Синдром на Омбретан.
36. Изгаряне.
37. Измръзване. Общо охлаждане на организма.

38. Електротравми. Химични изгаряния.
39. Кръвотечение. Патофизиология. Изменения в органите и микроциркулацията. Класификация. Клинична картина. Лечение.
40. Спонтанно(естествено)кръвоспиране.
41. Изкуствено кръвоспиране.
42. Кръвопреливане. Исторически данни. Система АВО и Резус система / Rh/ .
43. Определяне на кръвните групи. Процедура на кръвопреливането. Избор на дарителска кръв за преливане.
44. Кръвопреливане. Клинични прояви на имунните хемолитични реакции. Грешки и усложнения при кръвопреливане.
45. Кръвопреливане. Действие на прелятата кръв. Видове кръвопреливане. Показания и противопоказания за преливане. Кръвни продукти.
46. Хирургия, СПИН и Хепатит В.
47. Хирургична инфекция. Патофизиологични и морфологични процеси при хирургични инфекции. Причинители на хирургични инфекции.
48. Развитие на хирургичната инфекция. Условия от страна на микро- и макроорганизма.
49. Класификация на хирургичната инфекция. Остра гнойна инфекция-абсцес.
50. Остра гнойна инфекция-флегмон. Хронична гнойна инфекция.
51. Остра местна гнойна инфекция. Гнойни инфекции на кожата и нейните придатъци-фоликулит, фурункул, карбункул, хидраденит.
52. Гнойна инфекция на лимфната система. Лимфангит и лимфаденит.
53. Гнойна инфекция на кръвоносните съдове. Възпаление на артерии. Възпаление на вени.
54. Гноен артрит и бурсит.
55. Тендовагинит.
56. Остеомиелит.
57. Панарициум. Видове, клиника, лечение.
58. Обща гнойна инфекция(сепсис)- класификация, етиология и патогенеза.
59. Обща гнойна инфекция(сепсис)- клиника, диагностика и лечение.
60. Остра гнилостна инфекция.
61. Анаеробна газова инфекция.
62. Тетанус.
63. Хирургична онкология. Основни определения. Епидемиология на рака. Биология на
64. малигнената трансформация. Съвременни теории на канцерогенезата.
65. Етиология на злокачествените тумори. Генетични аспекти на рака. Тумори с наследствено предразположение- херeditарни тумори..
66. Морфология и биология на туморния растеж . Преканцерози . Ранен рак . Паранео-пластични синдроми.
67. Диагностика на туморните заболявания. Основни принципи, апаратни и инструментални методи. Морфологична диагностика. Туморни маркери.
68. Клинична класификация на злокачествените тумори . Скринингови програми.
69. Хирургични методи на лечение в онкологията. Специални методи. Абластика и
70. антибластика.
71. Комбинирани методи за лечение -лъче-, химио-, хормоно- и имунотерапия в онкологията.
72. Класификация на туморите.
73. Тумори от епителен произход. Пигментни тумори.

74. Тумори от мезенхимен произход, хемобластози и лимфоретикуларни тумори.
75. Тумори от нервна тъкан и АПУД-система.
76. Смесени тумори и тумори от ембрионални остатъци.
77. Некрози и гангрени. Хронична артериална недостатъчност.
78. Общо учение за язвите.
79. Фистули.
80. Остър хирургичен корем. Определение, етиология, клинична картина.
81. Остър хирургичен корем. Клинична картина на острия хирургичен корем от възпалителен произход.
82. Остър хирургичен корем. Клинична картина на острия хирургичен корем от перфоративен произход.
83. Остър хирургичен корем. Клинична картина на острия хирургичен корем при чревна непроходимост.
84. Кървене от горните етажи на ГИТ. Общи положения, диагностика, лечение.
85. Кървене от долните етажи на ГИТ. Общи положения, диагностика, лечение.
86. Лапароскопска хирургия. Основни положения. Основни показания. Съвременни достижения. Икономически резултати.
87. Ендоскопска техника. Диагностична и лечебна ендоскопия.

Конспект за практически изпит по обща и оперативна хирургия

1. Хирургична анамнеза.
2. Снемане на общ статус. Физикални и инструментални методи за изследване на болния.
3. Снемане на локален статус - оглед, палпация, перкусия, аускултация, мензурация.
4. Локален статус на остро възпаление.
5. Локален статус на туморна формация.
6. Изследване на глава. Изследване при черепно - мозъчни травми.
7. Изследване на шия.
8. Изследване на болен със заболяване на щитовидната жлеза.
9. Изследване на гръден кош.
10. Изследване на млечна жлеза.
11. Изследване на корем.
12. Изследване на болен с ОХК.
13. Изследване на болен с херния на предната коремна стена.
14. Изследване на ано - ректалната област. Ректално туширане.
15. Изследване на урологично болен.
16. Изследване на крайници.
17. Изследване на кръвоносни съдове. Проби на Тренделенбург и Делбе-Пертес.
18. Изследване на болен с рана.
19. Временно кръвоспиране.
20. Окончателно кръвоспиране.
21. Техника на кръвопреливане.
22. Бинтови превръзки - глава, гръден кош.
23. Бинтови превръзки - горен и долен крайник.
24. Стомашно и дуоденално сондиране. Сонда на Блякмор.
25. Инжекции. Клизми.
26. Изследване на болен с гнойна инфекция на меките тъкани. Абсцес, флегмон.
27. Асептика - практическо осъществяване.

28. Антисептика - практическо осъществяване.
29. Превръзки на асептични и септични рани. Сваляне на конци от рана.
30. Хирургични инструменти - видове, начин на употреба.
31. Техника на разединяване на тъкани - кожа, фасция, мускули, перитонеум.
32. Техника на съединяване на тъкани.
33. Мероприятия при клинична смърт.
34. Обработка на прясно изгаряне.
35. Първична хирургична обработка на рана. Ранен и късен вторичен шев.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. "Обща хирургия"- под редакцията на Проф.В.Димитрова, 2007 г.
2. "Ръководство за практически упражнения по обща и оперативна хирургия"- под редакцията на Проф.В.Димитрова, 2004 г.
3. "Обща и оперативна хирургия"- под редакцията на Проф.Р.Гайдарски, 1994 г.
4. "Пропедевтика на хирургичните болести"- под ред. на Проф.Г.Милков, 1989 г.
5. "Пропедевтика на хирургичните заболявания"- под ред. на Проф.К.Енев, 1983 г.
6. "Пропедевтика на хирургичните болести"- под ред. на Проф.Г.Ганчев- 1981 г.
7. "Ръководство за практически упражнения по анестезиология и реанимация"- под редакцията на Проф.Й.Йорданов, 1986 г.

Съставил учебната програма:

(Проф. д-р Валентин Василев, дм)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Биология, медицинска генетика, микробиология”, Протокол № 1... от 17.01.22 г.

Ръководител катедра

(Проф. д-р Валентин Стоянов, дм)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 23 от 25.01.22 г.

Секретар на ФС: ...

(Гл. ас-д-р Руска Ненкова)

**БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ
“ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС**

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

**КАТЕДРА “ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ, СОЦИАЛНА МЕДИЦИНА,
ФИЗИОТЕРАПИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ, МЕДИЦИНА НА БЕДСТ-
ВЕНИТЕ СИТУАЦИИ”**

УТВЪРЖДАВАМ

ДЕКАН: Медици

/Професор д-р Гумяна Янкова/
Редовно обучение

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина: **ОБЩА МЕДИЦИНА**

Специалност: **МЕДИЦИНА**

Професионално направление: **7.1. Медицина**

Образователно-
квалификационна степен: **МАГИСТЪР**

Форма на обучение: **РЕДОВНА**

Бургас, 2026 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		60		Кредити:	
				3	
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
30	30		1.5	1.5	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	1+1		III	VI	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	30	1.5	Консултации (работа с преподавател)	60	1.5
Практически занятия	30	1.5	Самостоятелна работа	40	1
			- Подготвяне на реферат - Подготовка на упражнения	20	0.5
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Текуща оценка				0.6	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.4	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.25	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.25	
- Активно участие в занятията				0.25	
- Защита на протоколи				0.25	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината

„ОБЩА МЕДИЦИНА“

Предназначение на учебната дисциплина:

„Общата медицина“ е академична и научна дисциплина и клинична специалност със собствено образователно съдържание, научни изследвания, доказателствена база и клинична дейност, ориентирани към първичната медицинска помощ. Курсът на обучение представя философията, мястото и значението на общата медицина като клинична дисциплина фокусираща вниманието си върху извънболничната помощ при решаване на здравните проблеми на общността. Основната цел на дисциплината е студентите да получат професионална компетентност, т.е. специфична съвкупност от знания, умения и стил на поведение, която създава възможности за извършване на качествена, ефективна и ефикасна дейност в първичната медицинска помощ.

- ✓ Да предостави знания за ефективно управление първичната медицинска помощ, като поставя в центъра на лекарската дейност личността на здравия и болния човек
- ✓ Да предаде специфични умения за решаване на проблеми в първичната медицинска помощ
- ✓ Да приложи изчерпателен подход при оказване на медицинската помощ
- ✓ Да използва холистичния подход във всички видове дейности, изхождайки от био-психо-социалната същност на човека

Очаквани резултати

След завършване на обучението по Обща медицина студентите трябва да могат:

- ✓ Да разбират същността на специалността Обща медицина, мястото и ролята на общопрактикуващия лекар в здравната система;
- ✓ Да познават принципите на организацията на доболничната медицинска помощ, логиката на здравната система, наложена от нормативната уредба;
- ✓ Нормативно определените взаимоотношения с НЗОК, РЗИ;
- ✓ Да придобият умения в общуването с пациента;
- ✓ Да изградят умения за извършване на основните дейности в различните видове амбулаторните практики за извънболнична медицинска помощ ;
- ✓ Да познават съвременните терапевтични подходи;
- ✓ Да се справят с разнообразен тип здравни проблеми, при пациенти от различни възрасти и заболявания от различни органи и системи;
- ✓ Да владеят координацията на грижите с други медицински специалисти на ниво първична медицинска помощ;
- ✓ Да изграждат програми за профилактика;
- ✓ Да могат да изграждат диагностично-терапевтичен алгоритъм и да направляват пътя на пациенти с неструктурирани здравни проблеми в общата медицинска практика;
- ✓ Да са запознати с възможностите и нуждата от палиативни грижи и психологическа подкрепа при специфични групи пациенти.

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, лекция, беседа, дискусия, презентирание с мултимедия, работа в екип и др.

Форми на самостоятелна работа: курсови работи от реферативен тип, задачи за самостоятелно решаване върху теми от практическите занятия, решаване на тестове, колоквиуми.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	лекции
1. Реформи в здравеопазването и първичната здравна помощ. Място на първичната здравна помощ в системата на здравеопазването.	2
2. Общопрактикуващият лекар в здравеопазватната система – основни характеристики, задължения, професионална компетентност, алгоритъм на работа.	2
3. Видове лечебни заведения за извънболнична помощ. Предимства и недостатъци на индивидуалните и групови практики. Качество на ПИМП в България.	2
4. Правила за добра медицинска практика на общопрактикуващите лекари в България. Основен пакет ПИМП и СИМП	2
5. Съвременно състояние на финансирането на първичната медицинска помощ в България. Същност и значение на регулативни стандарти в ПИМП. Информационни системи и отчетност в ПИМП.	2
6. Комуникационни умения на ОПЛ. Продължаващо медицинско обучение. Медицински стандарти в общата медицинска практика.	2
7. Превенция и профилактика в ПИМП. Диспансеризация. Групи заболявания, подлежащи на диспансеризация. Домашни посещения.	2
8. Клиничната медицина в общата медицинска практика. Медицински необясними симптоми – основни моменти, последствия и терапевтични подходи	2
9. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване на белодробни заболявания в ПИМП.	2
10. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване при заболявания на сърдечно-съдовата система в ПИМП.	2
11. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване при заболявания ендокринната система в ПИМП.	2
12. Гастроентерология, хепатология и хематология за ОПЛ	2
13. Практически аспекти и специфични проблеми в общата медицинска практика при заболявания на отделителната система и ревматични болести	2
14. Основни хирургични аспекти на общата медицинска практика. Ортопедия и травматология.	2

15. Основни аспекти на инфекциозните заболявания. Общи принципи при извършване на основни манипулации в общата практика	1
16. Детето в общата медицинска практика. Детето като пациент в общата практика – ключови постановки, профилактична дейност при деца в условията на общата практика	1
Общо:	30 ч.

СЕМИНАРИ И УПРАЖНЕНИЯ

Тема	Семинари и упражнения
1. Реформи в здравеопазването и първичната здравна помощ. Място на първичната здравна помощ в системата на здравеопазването.	2
2. Общопрактикуващият лекар в здравеопазната система – основни характеристики, задължения, професионална компетентност, алгоритъм на работа.	2
3. Видове лечебни заведения за извънболнична помощ. Предимства и недостатъци на индивидуалните и групови практики. Качество на ПИМП в България.	2
4. Правила за добра медицинска практика на общопрактикуващите лекари в България. Основен пакет ПИМП и СИМП	2
5. Съвременен състояние на финансирането на първичната медицинска помощ в България. Същност и значение на регулативни стандарти в ПИМП. Информационни системи и отчетност в ПИМП.	2
6. Комуникационни умения на ОПЛ. Продължаващо медицинско обучение. Медицински стандарти в общата медицинска практика.	2
7. Превенция и профилактика в ПИМП. Диспансеризация. Групи заболявания, подлежащи на диспансеризация. Домашни посещения.	2
8. Клиничната медицина в общата медицинска практика. Медицински необясними симптоми – основни моменти, последствия и терапевтични подходи	2
9. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване на белодробни заболявания в ПИМП.	2
10. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване при заболявания на сърдечно-съдовата система в ПИМП.	2
11. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване при заболявания ендокринната система в ПИМП.	2
12. Гастроентерология, хепатология и хематология за ОПЛ	2
13. Практически аспекти и специфични проблеми в общата медицинска практика при заболявания на отделителната система и ревматични болести	2
14. Основни хирургични аспекти на общата медицинска практика. Ортопедия и травматология.	2
15. Основни аспекти на инфекциозните заболявания. Общи принципи при извършване на основни манипулации в общата практика	1
16. Детето в общата медицинска практика. Детето като пациент в общата практика – ключови постановки, профилактична дейност при деца в условията на общата практика	1
Общо:	30 ч.

КОНСПЕКТ за изпит по „ОБЩА МЕДИЦИНА“ за студентите от специалност „Медицина“

1. Реформи в здравеопазването и първичната здравна помощ.
2. Място на първичната здравна помощ в системата на здравеопазването.
3. Общопрактикуващият лекар в здравеопазната система – основни характеристики, задължения, професионална компетентност, алгоритъм на работа.

4. Видове лечебни заведения за извънболнична помощ.
5. Предимства и недостатъци на индивидуалните и групови практики.
6. Качество на ПИМП в България.
7. Правила за добра медицинска практика на общопрактикуващите лекари в България.
8. Основен пакет ПИМП и СИМП
9. Съвременно състояние на финансирането на първичната медицинска помощ в България. Същност и значение на регулативни стандарти в ПИМП. Информационни системи и отчетност в ПИМП.
10. Комуникационни умения на ОПЛ.
11. Продължаващо медицинско обучение.
12. Медицински стандарти в общата медицинска практика.
13. Превенция и профилактика в ПИМП.
14. Диспансеризация. Групи заболявания, подлежащи на диспансеризация. Домашни посещения.
15. Клиничната медицина в общата медицинска практика. Медицински необясними симптоми – основни моменти, последствия и терапевтични подходи
16. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване на белодробни заболявания в ПИМП.
17. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване при заболявания на сърдечно-съдовата система в ПИМП.
18. Клинична картина, диагностика, лечение, насочване и проследяване при заболявания ендокринната система в ПИМП.
19. Гастроентерология, хепатология и хематология за ОПЛ
20. Практически аспекти и специфични проблеми в общата медицинска практика при заболявания на отделителната система и ревматични болести
21. Основни хирургични аспекти на общата медицинска практика. Ортопедия и травматология.
22. Основни аспекти на инфекциозните заболявания.
23. Общи принципи при извършване на основни манипулации в общата практика
24. Детето в общата медицинска практика. Детето като пациент в общата практика – ключови постановки, профилактична дейност при деца в условията на общата практика

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Актуални аспекти в общата медицинска практика. Том I ред. Л. Деспотова-Толева, Медицинско издателство ВАП, Пловдив, 2009.
2. Актуални аспекти в общата медицинска практика. Том II ред. Л. Деспотова-Толева, Медицинско издателство ВАП, Пловдив, 2011.
3. Актуални аспекти в общата медицинска практика. Том III ред. Л. Деспотова-Толева, Медицинско издателство ВАП, Пловдив, 2015.
4. Бетц, У. Въведение в общата практика. 1998.
5. Василев, Н. Семейното планиране. 1998.
6. Златанова Т., Р. Златанова-Великова, Първичната извънболнична медицинска помощ – проблеми и перспективи, София, 2008, издателство „Диакта консулт“, с. 211
7. Парашкевова- Симеонова Б., Общопрактикуващият лекар в здравеопазната система – история, развитие и перспективи, Академично издателство Тракийски университет, 2016 г., с 141, ISBN: 978-954-305419-0

Съставили учебната програма:

(Професор д-р Владимир Гончѐв, дм) 7

Съавтор:

(Професор д-р Тихомира Златанова, дмн)

(Доц. д-р Невена Иванова, дм)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Вътрешни болести, фармакология, педиатрия, социална медицина, медицина на бедствените ситуации, компютърни технологии и латински език”, Протокол № 13 от 28.01.2016.

Ръководител катедра

(Проф. д-р Владимир Гончев дм)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 39 от 01.02.2016.

Секретар на ФС: ...

(Гл. ас д-р Руска Ненкова)

УНИВЕРСИТЕТ "ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ" – БУРГАС МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
**КАТЕДРА "ФИЗИКА, БИОФИЗИКА, РЕНТГЕНОЛОГИЯ И
РАДИОЛОГИЯ"**

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН:

/Проф. д-р Румяна Янкова/

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:	РЕНТГЕНОЛОГИЯ И РАДИОЛОГИЯ
Специалност:	МЕДИЦИНА
Професионално направление:	7.1. Медицина
Образователно-квалификационна степен:	МАГИСТЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2025 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		180	Кредити:		6
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
105	75		3.5	2.5	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	1 + 2 / 2+2		III и IV	VI и VII	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост:	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост:	Часове	Кредити
Лекции	45	1.5	Консултации (работа с преподавател)	20	0.7
Практически занятия	60	2.0	Самостоятелна работа	20	0.7
			- Подготовка за контролни	10	0.3
			- Подготвяне за упражнения	25	0.8
- Подготовка за изпит					
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Текуща оценка				0.6	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.4	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.25	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.25	
- Активно участие в занятията				0.25	
- Защита на протоколи				0.25	

АНОТАЦИЯ на дисциплината „Рентгенология и радиология“

Предназначение на учебната дисциплина

Учебната дисциплина „Рентгенология и радиологията“ е предназначена за студентите от специалност „Медицина“ при Медицинския факултет, редовна форма на обучение, завършващи с образователно-квалификационна степен „Магистър“ и професионална квалификация „Лекар“. Дисциплината е задължителна съгласно ЕДИ.

Целта на обучението по „Рентгенология и радиологията“ е да формира лекари с широки познания за съвременните методи на образна диагностика, тяхната информативна стойност и образната симптоматология при различните нозологични единици в съответствие с медицинските стандарти и международните изисквания на дисциплината, както и специфичните характеристики на работния процес в структури по образна диагностика, нуклеарна медицина и лъчелечение.

Структура на учебното съдържание

Учебната дисциплина включва изучаването същност, свойства на рентгеновите лъчи, ултразвуковите вълни и магнитния резонанс; образните методи на изследване на дихателна, сърдечно-съдова, храносмилателна, отделителна, мускулоскелетна система ЦНС; образната характеристика на вродени и придобити; възпалителни, неопластични, травматични заболявания, спешни състояния и др., както и интервенционните методики.

Основни задачи на учебната програма:

Да запознае студентите по медицина с:

- ✓ индикациите за провеждане на образни изследвания при различните нозологични единици;
- ✓ подготовката на пациентите за образно-диагностични изследвания
- ✓ системата за интерпретация на образите от различните методики
- ✓ алгоритмите за провеждане и противопоказанията за образните изследвания
- ✓ принципите на безопасна работа и правилата за лъчезащитата при рентгеновите изследвания
- ✓ същността, предимствата, недостатъците и клиничното приложение на основите рентгенови методи на изследване, както и други нерентгенови образни диагностични методики
- ✓ образните находки при най-често срещаните заболявания по системи;
- ✓ принципите за подготовка и подход в прилагане на методиките в нуклеарната медицина и лъчелечението.
- ✓ Принципите на провеждане, показанията и противопоказанията при различните методики в нуклеарната медицина и лъчелечението

Методи на преподаване: традиционни и иновативни методи на преподаване, лекции, практически упражнения, беседи, дискусии, семинари, презентации с мултимедия, съвместна работа в екип и др.

Очаквани резултати:

След завършване на обучението по Рентгенология и радиология студентите трябва да имат следните теоретични познания:

- същността и свойствата на рентгеновите лъчи, принципите на рентгенова апаратура и получаване на рентгенов образ, същността и свойства на ултразвука и магнитния резонанс и принципи за получаване на образите;
- основите на лъчезащитата, работа с контрастни вещества, подготовка на болните за различните образни изследвания
- методите на изследване и образните находки семиотика на заболявания по системи: дихателна, сърдечносъдова, храносмилателна, отделителна и др.;
- основни познания за различните методики на радиоизотопна диагностика и лъчетерапия;
- индикациите за провеждане на рентгеновото изследване по нозологични единици, предварителната подготовка, противопоказанията за рентгеново изследване
- основните образни диагностични методи на изследване: рентгенови, ехографски, магнитен резонанс, нуклеарна диагностика;
- образно-диагностичната симптоматика на най-често срещаните заболявания по органи и системи;
- индикациите и основните инвазивни и интервенционални методи в образната диагностика
- принципите за подготовка и подход в прилагане на методиките в лъчетерапията и нуклеарната медицина

Практически умения:

- попълване на фиш за назначаване на изследвания в образната диагностика
- разпознаване и описание на нормалните анатомични структури при различните образни изследвания
- □Описание и интерпретация на конвенционални рентгенови изследвания, КТ изследвания при заболявания от различните системи
- □Подготовка на болния за рентгеново и ултразвуково изследване на храносмилателния тракт.
- □Подготовка на пациента при КТ и МР изследвания
- □ образните методи на изследване и практическите подходи при спешни състояния (пневмоторакс, фрактури, остър корем, хидроторакс).
- □Работа с контрастни вещества в образната диагностика. Принципи на премедикация при алергичните състояния. Правила и поведение.
- □Познаване на основните принципи на интервенционалната диагностика и лечение.
- Познаване същността, принципите и клиничната употреба на основните методики в нуклеарната медицина и лъчелечението
- Подготовка на пациента при основните методики в нуклеарната медицина и лъчелечението.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Оценка и заверка на протоколите в края на упражнението
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ☐ Тест
- ☐ Практически изпит
- ☐ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
1. Физични основи на рентгеновата диагностика. Откриване, естество и свойства на рентгеновите лъчи. Рентгенов образ- същност, принцип на получаване, осигуряване на качество. Визуализация на рентгеновия образ: - конвенционална; дигитална. Методи на рентгеновата диагностика: рентгеноскопия, рентгенография – същност, предимства, недостатъци, клинична употреба. Ултразвукова диагностика – същност, принцип на получаване на образите, предимства, недостатъци, клинична употреба. Доплерова сонография.	2
2. Многосрезови методики в образната диагностика: Компютърна томография; Магнитнорезонансна томография- същност, принцип на получаване на образите, предимства, недостатъци, клинична употреба. Ангиографско изследване: конвенционална ангиография, КТ ангиография; магнитно-резонансна ангиография. Инвазивни и интервенционални методи на диагностика и лечение - рентгенови, под УЗ, КТ и МР контрол. Основни понятия в рентгеновата, КТ, МР и УЗ диагностика.	2
3. Контрастни средства в образната диагностика. Контрастни средства в рентгеновата диагностика – същност, видове, начин на приложение, предварителна подготовка. Контрастни средства в КТ, МРТ и УЗ диагностика. Лъчезащита – същност и принципи. Лъчезащита на медицинския персонал и пациентите в отделенията по Образна диагностика. Дозиметрия.	2
3. Образна диагностика при заболяванията на дихателната система. Методи за изследване. Нормална образна анатомия на дихателна система. Симптоми на нарушена бронхиална проходимост – хиповентилация, ателектаза и др. Възпалителни заболявания на белите дробове - заболяване на бронхите, неспецифични възпалителни заболявания – бронхит, пневмония, белодробен абсцес и др. Заболявания на ларинкс и трахея. Заболявания на бронхите. Бронхиектазии. Заболявания на плеврата – плеврит, пневмоторакс.	3
5. Образна диагностика на белодробната туберкулоза. Класификация. Първична белодробна туберкулоза. Вторична белодробна туберкулоза. Пневмокониози. Силикоза.	2
6. Тумори на белите дробове –доброкачествени и злокачествени, първични (централни и периферни), вторични(метастатични). Паразитни заболявания – обща характеристика. Белодробен ехинокок - образна характеристика.	2

7. Образна диагностика на сърдечно-съдова система. Методи на изследване. Образна анатомия на сърдечно-съдова система . Обща рентгенова симптоматология. Заболявания на митралната клапа. Заболявания на аортната клапа. Заболявания на миокарда. Заболявания на перикарда.	2
8. Образна диагностика на сърдечно-съдова система. Методи на изследване на големите кръвоносните съдове. Заболявания на аорта – аневризми, дисекции и др. Заболявания на периферните артериални съдове, заболявания на венозните съдове, заболявания на лимфната система.	2
9. Интервенционални методи на диагностика и лечение. Ендоваскуларна терапия при заболявания на ЦНС, на сърцето, на периферните съдове. Емболизационни техники при доброкачествени и злокачествени тумори.	2
10. Образна диагностика на храносмилателна система. Методи на рентгеново изследване – нативни и контрастни основни принципи, подготовка и приложение . Контрастни рентгенови изследвания на хранопровод, стомах и дуоденум, на тънки черва, иригография. Заболявания на хранопровода – дивертикули, стриктури, възпалителни, туморни заболявания.	2
11. Образна диагностика на храносмилателна система. Язвена болест на стомаха и дуоденума. Тумори на стомаха – доброкачествени и злокачествени. Рентгенова диагностика на оперирания стомах. Заболявания на червата – дивертикули, полипоза, ентерити, болест на Крон, тумори на тънките черва, колити, тумори на дебелото черво. Приложение на КТ и МРТ при чревни заболявания. Специализирани изследвания – Виртуална колоноскопия, КТ и МР ентенография	2
12. Образна диагностика на жлъчно-чернодробната система. Методи на изследване на заболяванията на жлъчния мехур, жлъчните пътища, черния дроб и панкреаса. Инвазивни и интервенционални методи. ЕРХПГ. Заболявания на жлъчния мехур - холелитиаза, охолестит, тумори, дискинезии. Огнищни заболявания на черния дроб – тумори, кисти, хемангиоми, абсцеси и др. Дифузни заболявания на черния дроб – цирроза, стеатоза и др. Заболявания на панкреаса – панкреатити, тумори. Заболявания на слезката.	2
13. Образна диагностика на отделителна система. Образна анатомия. Методи на изследване. Вродени аномалии на бъбреците, уретерите и пикочния мехур. Бъбречно-каменна болест. Обемни процеси на бъбреците - кисти, солидни тумори – доброкачествени, злокачествени. Заболявания на пикочния мехур. Интервенционални методи в отделителната система.	2
15. Образна диагностика на заболяванията на костите и ставите. Образна анатомия. Методи на изследване. Основни патологични процеси. Травматични повреди на костите и ставите: фрактури и луксации. Вродена луксация на тазобедрените стави.	2

16. Образна диагностика на заболяванията на костите и ставите. Възпалителни заболявания на костите. Остеомиелит – форми – първичен, вторичен, травматичен; протичане – остър, хроничен, атипичен. Костно-ставна туберкулоза – ТБК на гръбначен стълб, ТБК на колянна става, ТБК на тазобедрена става. Ревматоиден артрит. Анкилозиращ спондилит.	2
17. Образна диагностика на заболяванията на костите и ставите. Асептични некрози. Болест на Пертес. Рахит. Дегенеративни заболявания – коксартроза, гонартроза и др. Заболяване на лицевия череп - образна диагностика на околоносни кухини, образна анатомия, заболявания - възпалителни, алергични, обемни процеси - кисти, полипи, тумори.	2
18. Образна диагностика на заболяванията на костите и ставите. Първични тумори на костите – доброкачествени, злокачествени. Вторични костни тумори – остеолитични, остеопластични, смесени.	2
19. Образна диагностика в акушерството и гинекологията. Методи на изследвания. Заболявания. Образна диагностика на млечна жлеза. Методи на изследвания. Заболявания.	2
20. Образна диагностика при спешни състояния. Образна диагностика при спешни нетравматични състояния и заболявания. Образна диагностика при травми. Алгоритми на последователност при различни видове травматични поражения.	2
21. Нуклеарномедицинска диагностика. Радиоактивност. Основни физични величини в нуклеарната медицина. Основни принципи на радионуклидната диагностика. Апаратура. Радиофармацевтици. Нуклеарно-медицинска диагностика на ендокринната система: щитовидна жлеза, йод-каптационен тест, спомагателни тестове, сцинтиграфия, гама-камера. Нуклеарно-медицинска диагностика на отделителната система: изотопна нефрограма, клирънси, остатъчна урина, сцинтиграфии, гамакамерни изследвания. Нуклеарно-медицинска диагностика на сърдечно-съдовата система: перфузионна сцинтиграфия на миокарда и на сърдечните кухини. SPECT-CT – индикации, органна симптоматология. PET-CT – индикации, органна симптоматология.	2
22. Основи на лъчетерапията. Същност, видове. Показания, противопоказания, резултати, усложнения. Лъчетерапевтично планиране. GAMMA-KNIFE, CYBER-KNIFE – същност, показания, терапевтичен ефект.	2
Общо:	45 ч.

УПРАЖНЕНИЯ

Тема	Часове
1. Запознаване с устройството и организацията на работния процес в клиника по Образна диагностика. Фиш за назначаване на образно изследване. Рентгенови лъчи – естество и свойства, взаимодействие с материята. Получаване на рентгенови образи. Геометрични свойства на рентгеновия образ. Качества на рентгеновия образ. Принципно устройство на рентгенов апарат. Рентгенова тръба. Фокус – видове фокуси. Командна маса. Кабели. Фотолаборатория. Рентгенови филми и дигитални рентгенови образи. Фолиа. Касети. Обработка на рентгеновите образи	2
2. Основни рентгенови методи на изследване: рентгеноскопия, рентгенография, компютърна томография. УЗД, МРТ, ДСА- същност, предимства, недостатъци, клинична употреба. Контрастни образни изследвания. Контрастни вещества – видове, класификация, подготовка на пациента. Усложнения. Лъчезащита – основни принципи. Лъчезащита на медицинския персонал и пациентите.	2
3. Методи за изследване на дихателна система - рентгеноскопия, рентгенография. Компютърна томография- показания и възможности на метода. Образна анатомия. Обща рентгенова симптоматология на заболяванията на дихателната система. Видове засенчвания.	2
4. Описание на рентгенография на гръден кош. План за описание на нормален рентгенов образ и с патологични находки /локализация, структура, големина, форма, очертания, отношение към околния паренхим/. Рентгенова диагностика на заболяванията на бронхите. Бронхити. Бронхиектазии. Нарушена бронхиална проходимост. Видове – хиповентилация, ателектаза и др. Чужди тела в бронхите.	2
5. Образна диагностика диагностика на неспецифичните възпалителни заболявания на белите дробове. Крупозна пневмония. Бронхопневмония. Стафилококова пневмония. Абсцес на белите дробове.	2
6. Заболявания на плеврата. Плеврити – ексудативен, адхезивен, инкапсулиран и др. Пневмоторакс. Рентгенова диагностика на специфичните възпалителни заболявания на белите дробове. Белодробна туберкулоза Основни форми на белодробната туберкулоза.	2
7. Образна диагностика на тумори на белите дробове. Доброкачествени тумори: вродени и придобити. Злокачествени тумори. Първични – белодробен карцином /централен и периферен тип/. Периферен тип с върхова локализация – тумор на Панкоаст-Тобиас. Белодробни метастази.	2
8. Пневмокониози. Силикоза. Силикотуберкулоза. Рентгенова диагностика на паразитните заболявания на белите дробове. Ехинокок на белите дробове- рентгенова характеристика.	2

9. Образна диагностика на заболяванията на сърдечно-съдовата система. Ултразвукова диагностика – ехокардиография. Рентгенови методи за изследване – рентгеноскопия, рентгенография, сърдечна катетеризация, ангиокардиография, коронарография, ДСА. КТ и МРТ диагностика. Образна анатомия на сърдечно-съдова система. Промени във формата и размерите на сърцето и отделните сърдечни кухини. Белодробни промени при заболявания на сърцето.	2
10. Образна симптоматика на заболяванията на сърдечно-съдовата система. Заболявания на сърцето – придобити сърдечни пороци на митралната и аортната клапа, заболявания на миокарда, заболявания на перикарда.	2
11. Образна симптоматика на заболяванията на сърдечно-съдовата система. Заболявания на съдовете. БТЕ. Аорта – аневризми, дисекция, атеросклероза. Периферни съдове: артерии – атеросклероза; вени – посттромбофлебитен синдром. Лимфни съдове – заболявания на лимфната тъкан, метастатични промени.	2
12. Рентгенова диагностика в денталната медицина – интраорални снимки – метод на Дик, специални снимки – ортопантомография, нормална рентгенова анатомия на зъбите, основни заболявания – пародонтоза, одонтогенни тумори.	2
13. Образна диагностика в акушерството – при бременост, при аномалии. Рентгенова диагностика в гинекологията. Методи на изследване – рентгенография, ХСГ, КТ, МРТ, ангиография. Стерилитет.	2
14. Образна диагностика на млечните жлези. Методи на изследване – мамография, дуктография, УЗД, магнитно-резонансна томография. Заболявания на млечната жлеза – мастопатия, кисти, фиброаденом, рак на млечната жлеза.	2
15. Колоквиум.	2
16. Образни методи за изследване на храносмилателния тракт. Рентгеноскопия, рентгенография. Контрастни рентгенови изследвания с Бариев сулфат – на хранопровод, стомах, тънки черва, иригография. Възможности на КТ и МРТ, специализирани изследвания – виртуална колоноскопия, КТ и МР ентенография. Нормална образна анатомия на хранопровода, стомаха и дуоденума. Рентгенова семиотика на заболяванията на храносмилателния тракт. Промени в лумена – ширина, очертания, добавна сянка, дефекти в изпълването. Промени в лигавичния релеф.	2
17. Заболявания на хранопровода. Вродени заболявания. Функционални заболявания – кардиоспазм, ахалазия, мегаезофагус. Органични заболявания – варици, стриктура, дивертикули и карцином. Чужди тела в хранопровода.	2

18. Язвена болест на стомаха – Образни симптоми. Преки – язвена ниша, възпалителен вал, конвергенция на лигавични гънки. Косвени – морфологични, деформация на стомаха, органична инцизура, функционални, спастична инцизура, кардиоспазъм, пилороспазъм, хиперсекреция, промяна в пасажа и др. Усложнения на язвената болест – образна диагностика. Образна диагностика на опериран стомах – пептична язва, синдром на обратния ход, синдром на проводящата бримка, Дъмпинг синдром, раков рецидив и др. Тумори на стомаха. Доброкачествени – полипи, фиброми, шваноми и др. Злокачествени /карцином/: екзофитна форми – медуларен карцином; ендофитна форма – инфилтративен карцином, смесени форми.	2
19. Нормална рентгенова анатомия и рентгенови методи на изследване на тънките и дебелия черва. Пасаж на червата. Иригография. Рентгенова диагностика на заболяванията на тънките и дебелия черва – рентгенова симео- тика/симптом на „снежинките”, промени в ширината на лумена, дефект в из- пълването, добавна сянка, промени в лигавичния релеф, полиморфна хаустра-ция, симптом на „връвта”. Диагностични възможности на УЗ, КТ и МРТ при чревни заболявания.	2
20. Възпалителни заболявания на червата-колит, апендицит, Хук, болест на Крон	2
21. Тумори на дебелото черво. Доброкачествени – полипи /полипоза/. Злокачествени – карцином. Спешна образна диагностика на ГИТ.	2
22. Образува диагностика на заболяванията на жлъчния мехур, жлъчни пътища, черния дроб и панкреаса. Методи на изследване - УЗД, КТ , МРТ, ЕРХПГ. Заболявания на жлъчния мехур и жлъчните пътища – холецистит, холелитиаза, тумори, дискинезии. Заболявания на черен дроб – огнищни (тумори, кисти, хемангиоми, абсцеси и др.) и дифузни (цироза,стеатоза и др.). Заболявания на панкреаса – панкреатити, тумори и др.	2

23. Образна диагностика на заболяванията на отделителна система. Образни методи на изследване –УЗД, обзорна рентгенография, контрастни рентгенови метод. КТ на бъбреци и пикочен мехур. МРТ. Нормална образна анатоми. Заболявания- вродени аномалии; нефролитиаза, хидронефроза; възпалителни заболявания – пиелонефрит, ТБС; тумори на бъбреците и пикочния мехур.	2
24. Образна диагностика на заболяванията на скелета. Образни методи на изследване на скелета – рентгенография, КТ, МРТ, УЗД. Остеоденситометрия.Нормална рентгенова анатомия на дълга, къса, плоска кост и става. Основни патологични процеси в костната система: остеопороза, остеосклероза, остеолита, остеоонкроза, периостоза.Травматични повреди на костите и ставите – фрактури, фисури пато-логични фрактури, дисторзии и луксации. Вродена лусация на тазобедрената става. Дисплазия на тазобедрената става. Асептични костни некрози - Болест на Пертес, на Осгуд-Шлатер, на Кьолер, на Фрайберг и др. Рахит.	2
25. Образна диагностика на възпалителните заболявания на костите. Остеомиеелит – остра и хронична форма. Атипични форми – панарициум осале, абсцес на Броди, склерозиращ остеомиелит на Гаре. Костно-ставна туберкулоза. Образна диагностика на заболяванията на ставите и гръбначния стълб - артрити и артрози, анкилозираш спондилоартрит /М.Бехтерев/, деформираща спондилоза.	2
26. Образна диагностика на туморите на костите. Доброкачествени: остеоом, хондром, остеохондром, хемангиом, остеоокластом, солитарна костна киста. Злокачествени - първични злокачествени тумори, остеоогенен сарком, Юинг сарком, миелом; вторични злокачествени тумори-костни метастази.	2
27. Образна диагностика на заболяванията на централната и периферната нервна система. Краниография. КТ, МРТ., УЗД. Мозъчна ангиография. Мозъчносъдова болест, Тумори на ЦНС. Черепно-мозъчни травмиЗаболявания на околоносните кухини. Заболявания на мастоидните израстъци. Изследване на села турчика. Заболявания на гр.стълб и гр.мозък.	2
28. Радиоактивност. Основни физични величини в нуклеарната медицина. Основни принципи на радионуклидната диагностика.Апаратура.Радиофармацевтици. SPECT/CT и PET/CT – същност, основни принципи, подготовка на пациента, предимства, недостатъци и клинична употреба.	2
29. Основни принципи на лъчелечението. Перкутанна лъчетерапия с високоенергийни източници на лъчение.Основни етапи при планиране и провеждане на лъчелечението.	2
30. Колоквиум.	2
Общо:	60 ч

КОНСПЕКТ

за изпит по „Рентгенология и радиология“
за студентите от специалност „Медицина“

- 1.Естество и свойства на рентгеновите лъчи.
- 2.Взаимодействие на йонизиращите лъчи с материята /проникване, разсейване и поглъщане/.
- 3.Устройство на конвенционална рентгенова уредба: рентгенова тръба, високоволтов генератор, командна маса, електронно-оптичен преобразовател.
- 4.Контрастни средства в образната диагностика – класификация, предимства, недостатъци, приложение, подготовка на пациента.
- 5.Конвенционални рентгенови методи – рентгенография и рентгеноскопия. Същност, предимства, недостатъци, клинична употреба.
- 6.Ултразвукова диагностика – същност, предимства, недостатъци, клинична употреба. Доплерова сонография.
- 7.Принципно устройство на уредба за компютърна томография. Получаване на компютъртомографски образи. Същност, предимства, недостатъци и клинична употреба.
- 8.Принципно устройство на уредба за магнитно-резонансна томография. Същност, предимства, недостатъци, клинична употреба.
- 9.Лъчезащита на персонала в отделенията по образна диагностика. Лъчезащита на пациента при образни изследвания.
- 10.Образни методи за изследване на дихателна система – видове, същност, предимства, недостатъци, клинична употреба.
- 11.Рентгенова анатомия на дихателна система.
- 12.Заболявания на бронхите - Бронхити. Бронхиектазии. Симптоми на нарушена бронхиална проходимост - хиповентилация, обтурационен емфизем, ателектаза.
- 13.Неспецифични възпалителни заболявания на белите дробове. Пневмонии. Белодробен абсцес.
- 14.Първична белодробна туберкулоза.
- 15.Вторична белодробна туберкулоза.
- 16.Заболяване на плеврата. Плеврити. Пневмоторакс. Хидропневмоторакс.
- 17.Професионални заболявания на белите дробове. Силикоза.
- 18.Рак на белите дробове: централен и периферен.
- 19.Метастази на белите дробове. Ехинококови кисти на белите дробове.
- 20.Образна диагностика при заболяванията на медиастиnuma.
- 21.Образни методи за изследване на сърдечно-съдовата система - видове, същност, предимства, недостатъци, клинична употреба.
- 22.Рентгенова анатомия на сърдечно-съдова система.
- 23.Придобити митрални пороци. Митрална стеноза. Митрална инсуфициенция.
- 24.Придобити аортни пороци. Аортна стеноза. Аортна инсуфициенция.
- 25.Заболявания на миокарда и перикарда.
- 26.Заболявания на аортата – аортни аневризми, аортни дисекции. Белодробна тромбоемболия.

- 27.Образни методи за изследване на храносмилателна система. видове, същност, предимства,недостатъци, клинична употреба.
- 28.Дивертикули на хранопровода. Корозивен езофагит. Ахалазия. Варици на хранопровода.Рак на хранопровода.
- 29.Болест на Крон.
- 30.Язвена болест на стомаха и дванадесетопръстника. Гастрити.
- 31.Тумори на стомаха.
- 32.Рентгенова диагностика на остър хирургичен корем. Перфорация на кух коремен орган. Нарушена чревна проходимост.
- 33.Дивертикули на дебелото черво. Колити.
- 34.Тумори на дебелото черво. Доброкачествени тумори. Рак на дебелото черво.
- 35.Образни методи за изследване на изследване на жлъчен мехур,черен дроб и панкреас.
- 36.Жлъчнокаменна болест. Холецистит.
- 37.Огнищни заболявания на черния дроб. Хепатоцелуларен карцином.Чернодробни метастази.
- 38.Огнищни заболявания на черния дроб. Хемангиом.Чернодробна киста. Чернодробен абсцес.
- 39.Дифузни заболявания на черния дроб.Чернодробна цироза.Чернодробна стеатоза.
- 40.Остър и хроничен панкреатит. Рак на панкреаса.
- 41.Образни методи за изследване на отделителната система. Видове, същност, предимства,недостатъци, клинична употреба.
- 42.Вродени аномалии на отделителната система. Класификация. Видове. Образна симптоматика.
- 43.Възпалителни заболявания на бъбреците. Пиелонефрити. Туберкулоза на отделителната система.
- 44.Бъбречно-каменна болест. Хидронефроза.
- 45.Тумори на бъбреците.
- 46.Заболявания на пикочния мехур.
- 47.Образни методи на диагностика на костно-ставна система. Видове, същност, предимства,недостатъци, клинична употреба.
- 48.Патологични костни процеси. Остеопороза.Остеосклероза.
- 49.Патологични костни процеси. Остеолиза, Остеонекроза. Периостоза.
- 50.Травматични повреди на костите. Фрактури и фисури.
- 51.Травматични повреди на ставите .Луксации и сублуксации.Вродена луксация на ТБС.
- 52.Остеомиелит.
- 53.Рахит.
- 54.Костно-ставна туберкулоза.
- 55.Обща образна характеристика на доброкачествените тумори на костите.
- 56.Доброкачествени костни тумори - Остеом. Хондром. Остеохондром.
- 57.Доброкачествени костни тумори - Остеокластом. Хемангиом. Костна киста.
- 58.Обща образна характеристика на злокачествените тумори на костите.
- 59.Злокачествени костни тумори. Остеосарком.Сарком на Юинг. Миелом. Костни метастази.
- 60.Асептични некрози. Болест на Пертес.

61. Дегенеративни заболявания на гръбначен стълб и ставите. Спондилоза. Спондилоартроза. Остеоартроза.
62. Обща образна симптоматика при възпалителни заболявания на ставите /артрити/. Болест на Бехтерев.
63. Образни методи за диагностика на централна и периферна нервна система. Видове, същност, предимства, недостатъци, употреба.
64. Тумори на централната нервна система.
65. Мозъчносъдови заболявания на централната нервна система. Видове. Образна симптоматика.
66. Посттравматични хематоми на ЦНС – субдурален, епидурален и интрацеребрален.
67. Множествена склероза.
68. Заболявания на периферната нервна система. Дискови хернии. Тумори на гръбначния мозък.
69. Образна диагностика на околоносни кухини.
70. Методи на образната диагностика в денталната медицина.
71. Образна диагностика на млечна жлеза. Доброкачествени и злокачествени заболявания.
72. Образни методи в акушерството и гинекологията. Заболявания.
73. Основни принципи на лечелечението.
74. Перкутанна лъчетерапия с високоенергийни източници на лъчение.
75. Основни етапи при планиране и провеждане на лечелечението.
76. Радиоактивност. Основни физични величини в нуклеарната медицина.
77. Основни принципи на радионуклидната диагностика.
Апаратура. Радиофармацевтици
78. SPECT/CT и PET/CT – същност, основни принципи, подготовка на пациента, предимства, недостатъци и клинична употреба.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. М.Брайтензеер, П.Покийзер, Г.Лехнер (под ред. на Б.Балев и Г.Кирова) Учебник по клинична образна диагностика. МУ-Варна 2020
2. Учебник по Рентгенология и радиология за студенти медици. Второ преработено издание. проф. Ушев, проф. Бърлиев, проф. Пешев, проф. Попмихайлов, София 1980 г.
3. Учебник по Рентгенология и радиология за студенти по Медицина. Проф. Иван Ушев, София 1984 г.
4. Учебник по рентгенология и радиология за студенти по медицина и стоматология. Проф. Ив. Делов, 1994 г.
5. Велкова К. и колектив, Мултидетекторна компютърна томография - Издателство Райков, 2015 г.
6. Наръчник по рентгенология, радиология и радиобиология – Ив. Николов и Ив. Делов, 1984 г.
7. Учебник по Рентгенология и радиология за студенти Медици п.р на проф. Величков, София, 1989г.
8. Наръчник по рентгенология – индикации, находки, работни техники, диференциална диагноза – Р. Битнер, Р. Росдойчер, 2005 г.
9. Образна диагностика на заболяванията на гръдния кош. Г. Кирова, 2005 г.
10. Спешна рентгенова диагностика. Л. Величков, Ст. Крайчев, 1993 година.
11. Образна диагностика на гръбначно-мозъчните заболявания. М. Лесев, Ив.

Димит- ров, 1996 г.

12. Компютър-томографска диагностика на мозъчната атрофия. Спешна неврорент-
генология. М. Лесев, Н. Танева, 1999 г.
13. Атлас по ултразвукова диагностика – под редакцията на Валери Чакърски. 2004 г.
14. Магнитно-резонансно изобразяване. Проф. Пери Спраулс. 2007 г.
15. Ръководство по Лъчелечение за студенти. Л. Маринова, Марияна Янева. 2008 г.
16. Образна диагностика на спешните състояния в педиатрията – Спешна педиатрия.

Бойкинов, Т. Шмилев, А. Петрова, 2010 г.

17. Учебник по Нуклеарна Медицина и лъчелечение. Второ преработено издание под ред. на И. Костадинова, Т. Хаджиева. МФ, 2011 г.

Съставил учебната програма:

(Доц. д-р Лъчезар Манчев)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Физика, биофизика, рентгенология и радиология”, Протокол № 9 от 10.01.2025 г.

Ръководител катедра ⁴

(Доц. д-р Стефка Касърова)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 18 от 10.01.2025 г.

Секретар на ФС:

(Гл. ас д-р Руска Ненкова)

УНИВЕРСИТЕТ “ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ” – БУРГАС
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА “ХИРУРГИЯ, АКУШЕРСТВО И ГИНЕКОЛОГИЯ,
НЕРВНИ БОЛЕСТИ, ФИЗИОТЕРАПИЯ И РЕХАБИЛИТАЦИЯ, УНГ
БОЛЕСТИ”

УТВЪРЖДАВАМ!

ДЕКАН:

/Доц. д-р Румяна Янкова, в.и.д./

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:

**УШНИ, НОСНИ И ГЪРЛЕНИ
БОЛЕСТИ**

Специалност:

МЕДИЦИНА

Професионално направление: **7.1. Медицина**

Образователно-
квалификационна степен:

МАГИСТЪР

Форма на обучение:

РЕДОВНА

Бургас, 2022 г.

ИЗВАДКИ ОТ УЧЕБНИЯ ПЛАН

1. ОБЩИ ПАРАМЕТРИ НА ДИСЦИПЛИНАТА					
Обща учебна заетост (часове):		150	Кредити:		5
Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост		Аудиторна заетост	Извънаудиторна заетост	
90	60		3.0	2.0	
Вид на дисциплината:	Брой часове в седмица: /лекции + упражнения/		Курс:	Семестър:	
Задължителна	2 + 2 / 2+2		III и IV	VI и VII	
2. УЧЕБНИ ФОРМИ					
Аудиторна заетост: 90 часа	Часове	Кредити	Извънаудиторна заетост: 60 часа	Часове	Кредити
Лекции	30	1.0	Консултации (работа с преподавател)	60	2.0
Практически занятия	60	2.0	Самостоятелна работа	15	0.5
			- Подготвяне на реферат - Подготовка на упражнения	30	1.0
3. ОЦЕНЯВАНЕ И КОНТРОЛ					
Форми за оценяване и контрол				Относителен дял в общата оценка	
Сесийно оценяване: Изпит				0.4	
Семестриално (текущо) оценяване:				0.6	
Форми на семестриален контрол:					
- Присъствие на учебни занятия				0.25	
- Текущо препитване преди всяко упражнение				0.25	
- Активно участие в занятията				0.25	
- Семинарни занятия				0.25	

АНОТАЦИЯ

на дисциплината

„УШНИ, НОСНИ И ГЪРЛЕНИ БОЛЕСТИ“

Анотация на изучаваната дисциплина

Дисциплината Ушни, носни и гърлени болести е основна клинична дисциплина. Тя дава познание върху диагностиката, консервативното и хирургичното лечение на заболяванията от областта на ушите, носа и гърлото, рехабилитация на слуха и говора за всеки пациент със заболяване от областта на ушно-носно-гърлените болести, изследване и определяне на функцията на слуховия и вестибуларния анализатор, слухопротезиране – специфична дейност за специалността, медицинска експертиза в областта на болестите на ушите, носа и гърлото, експертиза на работоспособността и съдебномедицинска експертиза.

Основни задачи на учебната програма

Изучаване на болестите на ушите, носа и гърлото, тяхната етиология, патогенеза, класификация, патологоанатомичния субстрат на болестта, методите на клиничното изследване, изграждането на диагноза, диференциално-диагностичен план, план на лечение, прогноза.

Очаквани резултати

След приключване на обучението студентите трябва да притежават следните познания и умения:

- ✓ да познават основните анатомични структури на ухото, носа, околоносните кухини, фаринкса, ларинкса, шията и лицето;
- ✓ да познават епидемиологията, етиологията, патогенезата и хистоморфологията на заболяванията в оториноларингологията;
- ✓ да са запознати с основните хирургични техники в оториноларингологията;
- ✓ да познават и прилагат основните методи на физикално изследване: отоскопия, предна, средна и задна риноскопия, мезофарингоскопия, индиректна и директна ларингоскопия;
- ✓ да умеят чрез съветата анамнеза и физикалното изследване да се насочат към определена диагноза.
- ✓ на базата на усвоените клинични и теоритични знания да интерпретират конкретните клинични оплаквания и прояви, и да се постави конкретна диагноза.
- ✓ да предложат подходящо лечение, отговарящо на точно поставената диагноза.
- ✓ да преценят какви необходими допълнителни изследвания са необходими при поставяне на точната оториноларингологична диагноза: аудиометрия, тимпанометрия, рентгенография, компютъртомографско изследване, ядрено-магнитен резонанс, хистологични изследвания и други.
- ✓ да притежават уменията да се направи обобщение на определена концепция по отношение състоянието на пациента и подходящото лечение, съобразявайки се със съответните индикации и контраиндикации.
- ✓ да познават и прилагат съвременните методи за лечение на епистаксис;
- ✓ да познават принципите и техниките на извършване на коникотомия и трахеотомия;
- ✓ да познават и прилагат съвременните методи в спешната оториноларингология;
- ✓ да познават принципите на онкологията в оториноларингологията;

- ✓ да поставят точна диагноза и познават методите за лечение на чуждите тела в уши, нос, бял дроб и хранопровод;
- ✓ да познават и прилагат методите и средствата за лечение на алергичните състояния в оториноларингологията;
- ✓ да правят оценка на индивидуалния риск от развитие на онкозаболявания в оториноларингологията;

Студентът е необходимо да притежава определени умения с които да обясни принципи, индикации, контраиндикации и клиника на определени заболявания в оториноларингологията. Да може да предвиди някои от възможните усложнения на базата на придобитите теоритични и практически умения. Да може да разпознае основните диагностични критерии и на базата на клиничната картина да постави и възможна диагноза. Придобитите знания е необходимо да се интерпретират и прилагат спрямо различни възрастови групи.

Форми на оценяване на придобитите знания

При оценка на знанията на студентите се прилага комбинация от съвременни и класически методи.

Текущ контрол:

- ✓ Устно препитване преди провеждане на практическото занятие
- ✓ Тестове
- ✓ Семинарни занятия - дискусии
- ✓ Колоквиум с тестова част и устно препитване

Семестриален изпит:

- ✓ Практически изпит
- ✓ Тест
- ✓ Теоретичен изпит с писмена част, съхранявана в архива на катедрата и устна част пред комисия от хабилитирани преподаватели.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

ЛЕКЦИИ

Тема	часове
1. Клинична анатомия на слуховия и вестибуларен анализатор. Невъзпалителни заболявания на външното ухо – отематома, церумен, чужди тела във външния слухов проход. Възпалителни заболявания на външното ухо – отитис екстерна, перихондрит на ушната мида.	2
2. Клинична физиология на слуховия анализатор и на вестибуларния анализатор.	2
3. Остро гнойно възпаление на средното ухо. Остър отит при инфекциозни болести. Остър отит у кърмачета и малки деца. Парализа на лицевия нерв. Мастоидити. Видове намаление на слуха.	2
4. Хроничен отит – мезотимпанит. Хроничен отит – епитимпанит.	2

Отосклероза. Лечение на глухотата	
5. Екстрадурален и субдурален абсцес. Отогенен менингит. Отогенен сепсис - тромбофлебит на сигмоидалния синус. Тромбофлебит на синус кавернозус. Отогенен голямомозъчен абсцес. Отогенен малкомозъчен абсцес.	2
6. Клинична анатомия на носа и околоносните кухини. Физиология на носа и околоносните кухини. Чуждо тяло в носа, цирей във входа на носа, епистаксис. Фрактура на носните кости, хематом и абсцес на носната преграда.	2
7. Остра хрема. Хронична хрема. Озена. Максиларен синусит - остър, хроничен и от зъбен произход. Фронтален синусит - остър и хроничен.	2
8. Изкривяване на носната преграда. Мукоцеле и пиоцеле. Орбитални усложнения при синусити. Алергични и вазомоторни риносинусити. Носни полипи. Малигнени тумори на носа и околоносните. Малигнени тумори на носа и околоносните кухини. ХИВ/СПИН в оториноларингологията.	2
9. Анатомия и физиология на фаринкса. Ангини – катарална, фоликуларна, лакунарна. Вирусни ангини, ангини при кръвни заболявания, язвено-мембранозна ангина на Плаут – Венсан. Хроничен фарингит. Хроничен тонзилит. Перитонзиларен абсцес.	2
10. Ретрофарингеален абсцес. Латерофарингеален абсцес. Клинична анатомия и физиология на хранопровода. Чужди тела в трахеята и бронхите. Чужди тела в хранопровода. Изгаряне на хранопровода. Специфични заболявания в оториноларингологията.	2
11. Клинична анатомия на ларинкса. Физиология на ларинкса. Остра стеноза на ларинкса. Хронична стеноза на ларинкса. Ларингеални парализи. Доброкачествени тумори на ларинкса. Трахеотомия	2
12. Невъзпалителни заболявания на вестибуларния анализатор – токсични, травматични, съдови. Възпалителни заболявания на вестибуларния анализатор. Мениерова болест. Поражения на слуха от шум и вибрации. Професионални заболявания на горните дихателни пътища.	2
13. Тумори на назофаринкса. Тумори на мезофаринкса. Тумори на хипофаринкса. Малигнени тумори на ларинкса.	2
14. Заболявания на гръкляна, трахея и бронхи. Остри ларингити. Субхордален ларингит. Остър епиглотит. Оток на гръкляна. Абсцес на гръкляна. Остър стенозиращ ларинго-трахеит. Хронични ларингити. Чуждо тяло в гръкляна. Травматични увреждания на гръкляна. Ларингеален задух. Остра и хронична стеноза на трахеята. Чужди тела в трахеята и бронхите	2
15. Заболявания на гръкляна, хранопровода. Доброкачествени и злокачествени новообразувания на гръкляна. Шийни метастази. Хронични инфекциозни и специфични заболявания на ГДП – склером, туберкулоза, сифилис. Професионални заболявания в ЛОР органите. Заболявания на хранопровода – дивертикул, спазъм, разширени вени, езофагити и рефлуксезофагити. Изгаряне на хранопровода с киселини и основи. Стенози на хранопровода. Чужди тела в хранопровода.	2
Общо:	30 ч.

УПРАЖНЕНИЯ

Тема	Часове
1. Общи правила при изследването на ушите, носа и гърлото	2
2. Методи на изследване на ухото	2
3. Методи на изследване на слуха	2
4. Изследване на вестибуларния анализатор	2
5. Образно изследване на темпоралната кост	2
6. Методи на изследване на носа и околоносните кухини	2
7. Предна и задна риноскопия. (Тест. Колоквиум)	2
8. Образно изследване на околоносните кухини	2
9. Методи на изследване на устната кухина и гълтача	2
10. Мезофарингоскопия	2
11. Методи на изследване на гръкляна	2
12. Индиректна ларингоскопия	2
13. Методи на изследване на трахея, бронхи и хранопровод	2
14. Основни хирургически манипулации и интервенции при лечението на болестите на ушите, носа и гърлото	2
15. Спешни манипулации в оториноларингологията. (Тест. Колоквиум)	2
16. Отематома, церумен, чужди тела във външния слухов проход. Възпалителни заболявания на външното ухо – отитис екстерна, перихондрит на ушната мида	2
17. Остро гнойно възпаление на средното ухо.	2
18. Хроничен отит – мезотимпанит, епитимпанит.	2
19. Отосклероза. Мениерова болест.	2
20. Чуждо тяло в носа, цирей във входа на носа, епистаксис. Фрактура на носните кости.	2
21. Остра хрема. Хронична хрема. Озена.	2
22. Максимален синусит - остър, хроничен и от зъбен произход. Фронтален синусит - остър и хроничен.	2
23. Орбитални усложнения при синусити. Алергични и вазомоторни риносинусити.	2
24. Ангини – катарална, фоликуларна, лакуларна. Вирусни ангини, ангини при кръвни заболявания, язвено-мембранозна ангина на Плаут – Венсан.	2
25. Хроничен тонзилит. Перитонзиларен абсцес.	2

26. Субхордален ларингит. Остра стеноза на ларинкса.	2
27. Доброкачествени и злокачествени новообразувания на гръкляна.	2
28. Заболявания на хранопровода – дивертикул, спазъм, разширени вени, езофагити и рефлуксезофагити. Изгаряне на хранопровода с киселини и основи.	2
29. Чужди тела в трахеята и бронхите.	2
30. Колоквиум. – заключителен.	2
Общо:	60 ч

КОНСПЕКТ

за изпит по „Ушно-носно-гърлени болести“
за студентите от специалност „Медицина“

1. Клинична анатомия на средното ухо
2. Клинична анатомия на вътрешното ухо
3. Физиология на слуховия анализатор
4. Физиология на вестибуларния анализатор
5. Невъзпалителни заболявания на външното ухо – отематома, церумен, чужди тела във външния слухов проход
6. Възпалителни заболявания на външното ухо – отитис екстерна, перихондрит на ушната мида
7. Остро гнойно възпаление на средното ухо
8. Остър отит при инфекциозни болести
9. Остър отит у кърмачета и малки деца
10. Парализа на лицевия нерв
11. Мастоидити
12. Хроничен отит - мезотимпанит
13. Хроничен отит - епитимпанит
14. Невъзпалителни заболявания на вестибуларния анализатор – токсични, травматични, съдови
15. Възпалителни заболявания на вестибуларния анализатор
16. Отосклероза
17. Мениерова болест
18. Екстрадурален и субдурален абсцес
19. Отогенен менингит
20. Отогенен сепсис - тромбофлебит на сигмоидалния синус
21. Тромбофлебит на синус кавернозус
22. Отогенен голямомозъчен абсцес
23. Отогенен малкомозъчен абсцес
24. Видове намаление на слуха
25. Лечение на глухотата
26. Клинична анатомия на носа и околоносните кухини
27. Физиология на носа и околоносните кухини
28. Чуждо тяло в носа, цирей във входа на носа, епистаксис

29. Фрактура на носните кости, хематом и абсцес на носната преграда
30. Остра хрема
31. Хронична хрема
32. Озена
33. Максиларен синусит - остър, хроничен и от зъбен произход
34. Фронтален синусит - остър и хроничен
35. Изкривяване на носната преграда
36. Мукоцеле и пиоцеле
37. Орбитални усложнения при синусити
38. Алергични и вазомоторни риносинусити
39. Носни полипи
40. Малигнени тумори на носа и околоносните кухини
41. Анатомия и физиология на фаринкса
42. Ангини – катарална, фоликуларна, лакунарна
43. Вирусни ангини, ангини при кръвни заболявания, язвено-мембранозна ангина на Плаут - Венсан
44. Хроничен фарингит
45. Хроничен тонзилит
46. Перитонзиларен абсцес
47. Ретрофарингеален абсцес
48. Латерофарингеален абсцес
49. Тумори на назофаринкса
50. Тумори на мезофаринкса
51. Тумори на хипофаринкса
52. Клинична анатомия на ларинкса
53. Физиология на ларинкса
54. Субхордален ларингит
55. Остра стеноза на ларинкса
56. Хронична стеноза на ларинкса
57. Трахеотомия
58. Ларингеални парализи
59. Доброкачествени тумори на ларинкса
60. Малигнени тумори на ларинкса
61. Анатомия и физиология на хранопровода
62. Чужди тела в трахеята и бронхите
63. Чужди тела в хранопровода
64. Изгаряне на хранопровода
65. Поражения на слуха от шум и вибрации
66. Професионални заболявания на горните дихателни пътища
67. Специфични заболявания в оториноларингологията
68. ХИВ/СПИН в оториноларингологията
69. Оториноларингологични симптоми при КОВИД-19.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА

1. Лекционен курс – проф.д-р В.Стоянов
2. Ушни, носни, гърлени болести, под редакция на проф. Д. Димов; проф. Г. Георгиев, 1998
3. Клинико-морфологична отология, Иван Ценев, 1999

4. Клинико-морфологична риноларингология, Иван Цанев, 2003
5. Ендоназална хирургия. О.Деспотов, К. Джамбазов, Изд. АНИМА, 2002

Съставил учебната програма

(Проф. д-р Валентин Стоянов)

Учебната програма е обсъдена и приета на заседание на катедра „Хирургия, акушерство и гинекология, нервни болести, физиотерапия и рехабилитация, УНГ“, Протокол № 1 от 13.01.22г.

Ръководител катедра ..

(Проф. д-р Валентин Стоянов)

Учебната програма е приета и обсъдена на Факултетен съвет на Медицински факултет, Протокол № 25 от 10.03.22г.

Секретар на ФС: ...

(Гл. ас-д-р Руска Ненкова)